

Projekt Idrijska čipka

Geografska označba Idrijska čipka

Vsebina: Strokovne osnove za uveljavitev geografskega porekla

PROJEKT: "IDRIJSKA ČIPKA" -
STROKOVNE OSNOVE ZA UVELJAVITEV
GEOGRAFSKEGA POREKLA IN BLAGOVNE
ZNAMKE "IDRIJSKA ČIPKA"

IZDELALI: IVANA LESKOVEC dip.etnolog
ALEKSANDRA PELHAN učiteljica klekljanja
CVETO KODER dipl.ing.arh.

KONSULTANTI: JURIJ BAVDAŽ ravnatelj mestnega muzeja v pokoju
SILVA KOGEJ učiteljica klekljanja v pokoju
KATICA POLJANEC učiteljica klekljanja

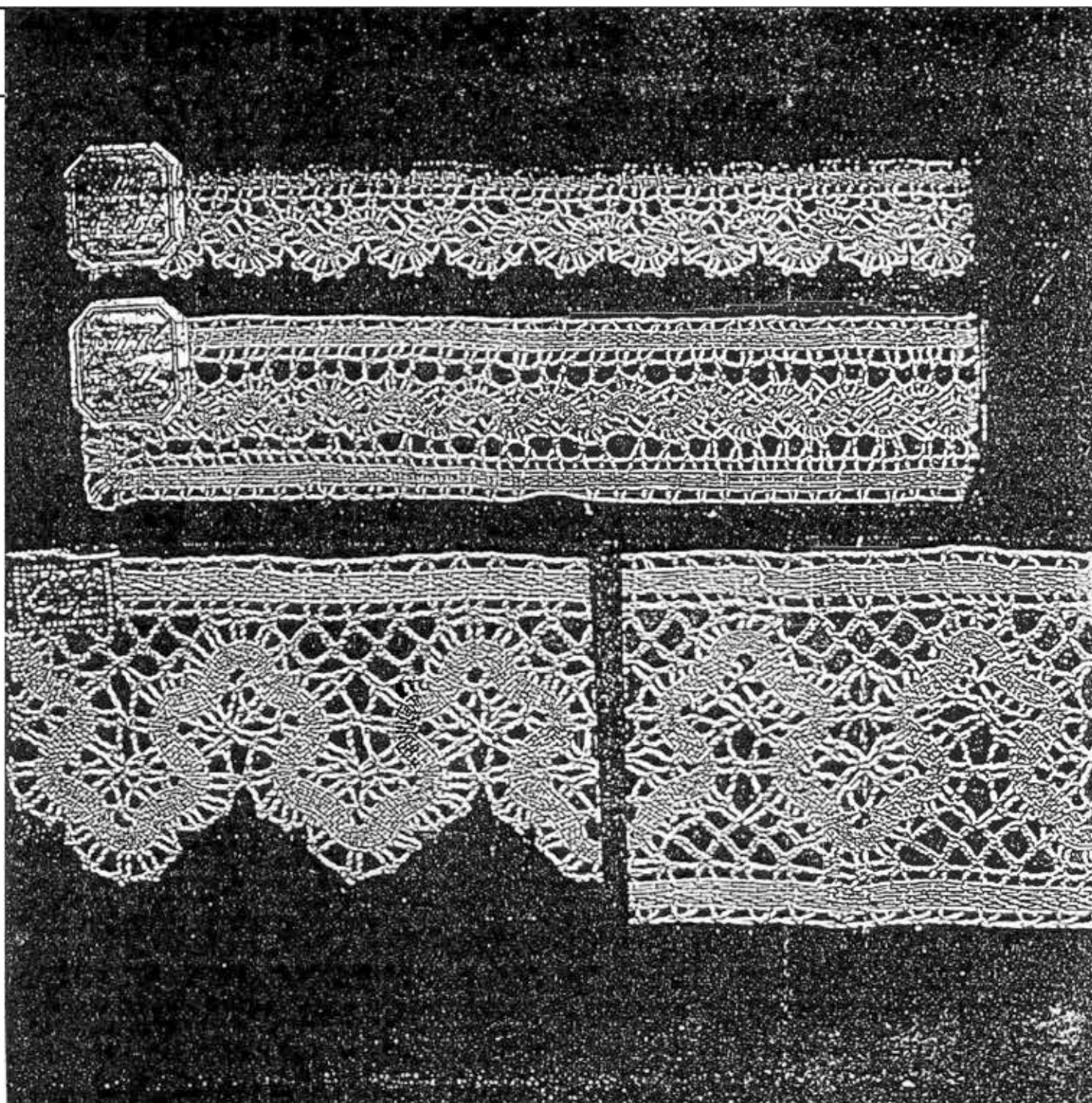
V IDRIJI, sept. 1993

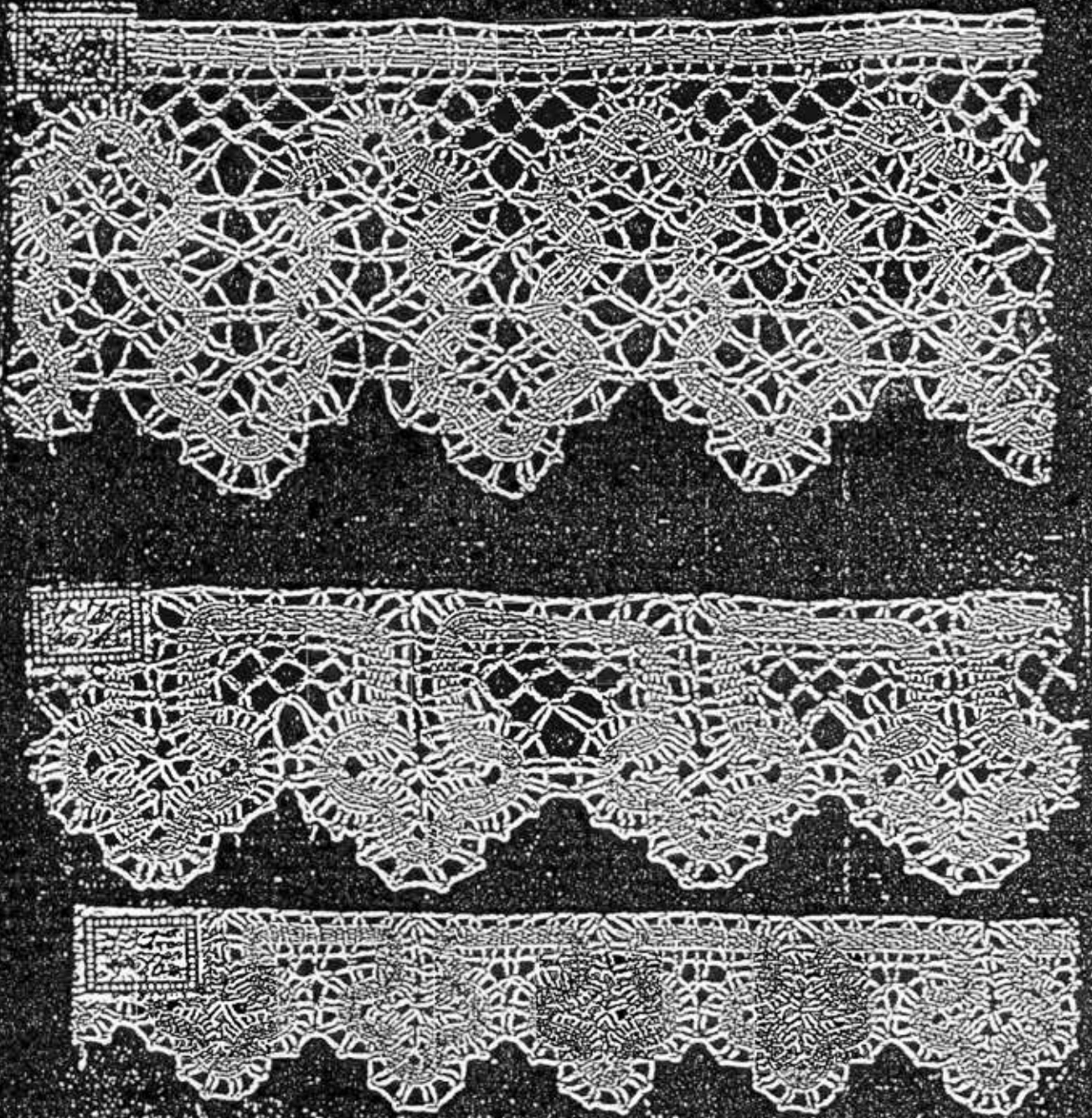
	KLASIFIKACIJA ČIPK	
		I. KOPIJE ČIPKARSKE DEDIŠČINE I.1. ŠIROKI RIS I.1.A. METERSKA ČIPKA I.1.B. ZAKLJUČENE ČIPKE I.2. ČIPKE S PRAVILI I.2.A. METERSKE ČIPKE I.2.B. ZAKLJUČENE ČIPKE I.3. MOJSTROVINE I.3.A. METERSKE ČIPKE-BORDURE I.3.B. ZAKLJUČENE ČIPKE I.3.C. MOTIVNE ČIPKE I.4. OZKI RIS I.4.A. PREHODNE ČIPKE I.4.B. ČIPKE Z OZKIM RISOM II. ELEMENTI ČIPKARSKE ŠOLE II.1. OSNOVNI ELEMENTI II.2. MOJSTROVINE III. AVTORSKA ČIPKA

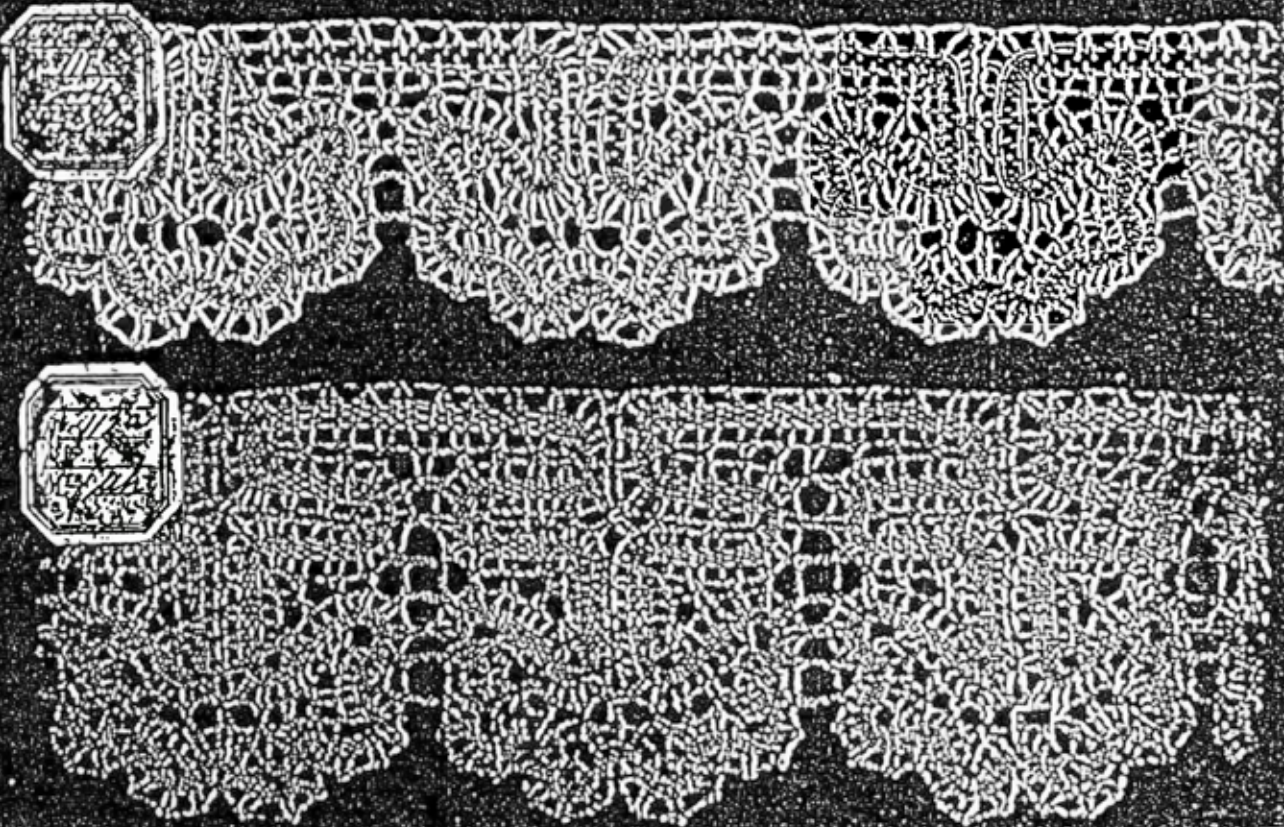
	IDRIJSKA ČIPKA	
	STROKOVNE OSNOVE ZA UVELJAVITEV GEOGRAFSKEGA POREKLA "IDRIJSKA ČIPKA"	Čipke, ki so se v začetnem obdobju klekljale v Idriji, takoimenovane "zgodovinske čipke", lahko razdelimo v dve skupini: - pečne čipke, - vejevke. Vejevke so na določen način v nekaterih pogledih že podobne kasnejšim idrijskim čipkam. Tako kot naprimer široki ris, katerega osnova je iz mrežice. Obstaja pa tudi bistvena razlika v načinu klekljanja - pri njem uporabljamo namreč več parov klekeljnov. Iz materialnih ostankov tovrstnih čipk in izdelkov v katerih so čipke ohranjene pa lahko sklepamo, da so jih izdelovali izključno kot meterske čipke. V sedemdesetih letih devetnajstega stoletja se izoblikujejo, uveljavijo in med klekljaricami priljubijo čipke, ki so značilne - tipične: - po načinu izdelave (manj parov klekeljnov, praviloma sedem), - po elementih, ki jih vsebujejo, - po vzorcih... Tipične čipke prevladujejo nekako do dvajsetih let dvajsetega stoletja. Elementi, ki opredeljujejo idrijsko čipko v tem obdobju, so: - široi ris, - podlaga iz različno izdelanih mrežic, - ribica, - kitična, - polpremet, - tulpno pero s cvetom... Taki elementi so med drugim tudi posebne tehnike klekljanja, ki oblikujejo tipične vzorce (srčkovke, križčevke, krone...). Vsak vzorec nosi specifične značilnosti: a) osrednji motiv, ki da vzorcu ime (križ-križčevka, srce-srčevka...) in je praviloma narejen iz širokega risa ali polpremeta. b) Vmesni prostor - osnovo, podlago oziroma polnjenje kot temu pravijo v Idriji, izpolnjuje mreža (kitična, sukana, till...). c) Ribica se v idrijski čipki pojavlja stalno. S svojim plastičnim, reliefnim izrezom je njen močan poudarek in je hkrati osnovni konstrukcijski element kompozicije čipke. Pri tem tipu čipke se ob meterskih že pojavljajo tudi zaključene. Prtički, vložki - trikotni, kvadratni, nepravilnih oblik, ovratniki, vse pa služi kot okras oblekam, posteljnini, perilu, cerkvenim oblačilom, prtom... Za idrijsko čipko tega obdobja velja, da je v njej red, simetrija. Nov tip čipke, ki se v Idriji pojavi v dvajsetih letih dvajsetega stoletja je posledica spremenjenih političnih razmer, ki so zavladale v tem prostoru. Z rapalsko pogodbo (1920) je tako kot celotna Primorska tudi Idrija priključena k Italiji. Če so idrijske klekljarice, predvsem pa seveda trgovci, še hoteli obvladovati nov prostor, so se morali podrediti. V času Avstro-Ogrske monarhije je bila večina čipk, ki so bile izdelane v Idriji, prodana v prostor severno od Alp. V novi državi Italiji pa so bili trgovci prisiljeni prodajati najprej znotraj te države, kjer so bile že od prej doma drugačne čipke. A idrijske klekljarice, risarji vzorcev in trgovci so se prilagodili novim razmeram in ustvarjali novo čipko, upoštevajoč zahteve novega trga, hkrati pa ohranjali svoje izvirne elemente. Seveda so od italijanskega prostora prevzeli tudi določena pravila in načine klekljanja. Glavna in najbolj opazna razlika je v tem, da široki ris nadomesti nov, ozki ris. Ozki ris sedaj zapolnjuje celoten prostor na papircu, z njega pa izgine mreža, izginejo ribice, izgine polpremet in drugi elementi (tulpno pero, slince...). Linija ozkega risa na samem začetku še posnema like križčevk, potonk, polžev... in tudi zunanjo formo celotne čipke. Postopno pa izgine tudi ta in linija risa v papircu služi le še temu, da zariše, omeji in potem zapolni prostor. Ohranjena je zakonitost simetrične kompozicije; tekstura risa se prilagaja zunanji obliki celotne čipke (ovratniki, prt...). V razvoju našega čipkarstva pa ima pomembno vlogo tudi ČIPKARSKA ŠOLA. Znotraj te institucije naj bi se prenašalo kvalitetno znanje: - izpopolnjevanje posameznih elementov in tehnik klekljanja, - izpopolnjevanja izjemno zahtevnih tehnik klekljanja, - izpopolnjevanja kombinacij številnih zahtevnih tehnik, - izpopolnjevanja vseh ali vsaj velikega števila elementov, ki so se od nekdaj izdelovali v Idriji. Je edina inštitucija, ki vzgaja in uči klekljanja v širšem obsegu. Tudi po njeni zaslugi se je bogato in raznovrstno znanje ohranilo do danes in se prenaša na bodoče rodove. Kajti najbolj tržno iskani vzorci tega znanja namreč sploh ne vključujejo. Tako nastaja bojazen, da bo ta izvirna tradicija v današnjem nekritičnem hlastanju po tržnih presežkih čez noč utonila v pozabo.

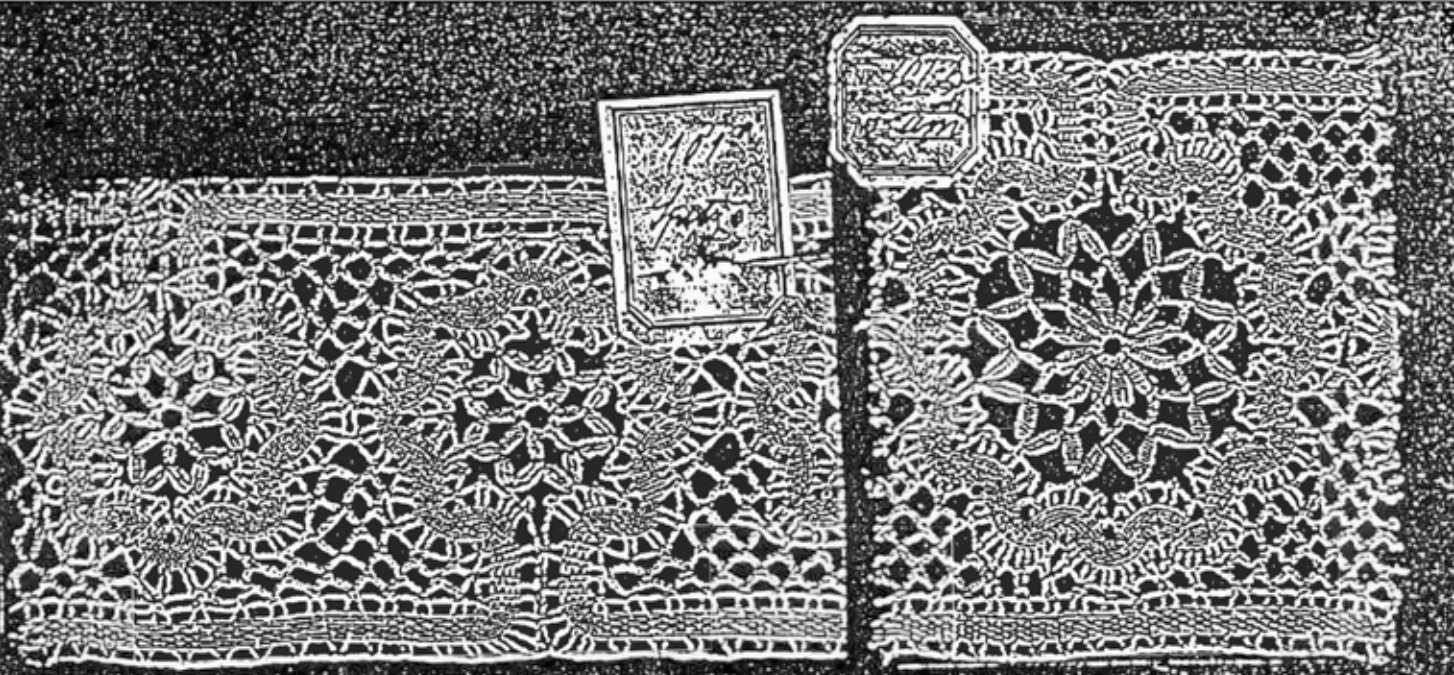
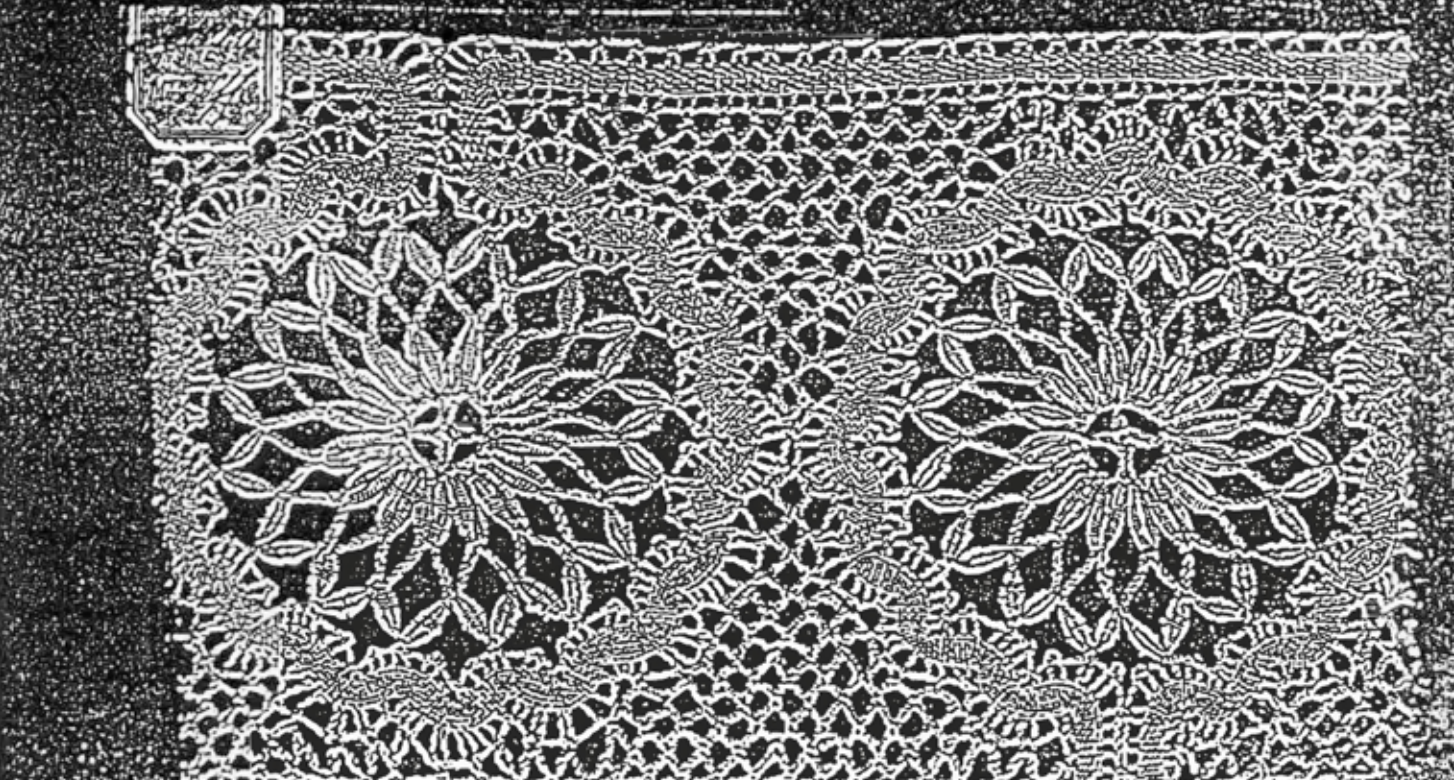
I.	ČIPKARSKA DEDIŠČINA KOPIJE	
I.1.A.	ŠIROKI RIS	I.1.A. METERSKE ČIPKE Naj jih najprej naštejemo: a) Rogljički b) Križčevke c) Pogačke č) Kranclovke d) Srčkovke e) Kugle f) Gobe g) Podkvice h) Potonke i) Polžki j) Krone k) Stilizirani, modificirani osnovni elementi Za čipke znotraj te skupine velja, da so vsi vzorci lahko enostavni ali sestavljeni. Lahko se nadgrajujejo, na primer: enojni ali dvovrstni, trivrstni rogljički, enojne, dvovrstne, trivrstne gobe... Vsi ti vzorci se pojavljajo v dveh osnovnih oblikah: - enostranska obroba iz širokega risa, iz tega pa izhaja osnovni vzorec (srčkovke, križčevke...), - dvostranska obroba (spodaj in zgoraj) iz širokega risa, vmes pa vzorec, ki izmenično izhaja enkrat z zgornje, drugič s spodnje strani. Osnova vsem čipkam v tej skupini je ŠIROKI RIS, izdelan s sedmimi pari klekeljnov. Tekoči par klekeljnov in oba krajna para klekeljnov sproti sučemo. Štirih parov klekeljnov, ki so v sredini pa nikoli ne zasučemo. Za široki ris so značilne štiri vrste postavkov: - notranji posukani postavki (uporabljajo se na tistih delih, kjer naj bi bila čipka všita v blago), - zunanji posukani postavki (zunanji rob čipke), - pomožni postavki (pri izdelavi vogalov), - zanke (dva dela čipke skvačkamo skupaj).
I.1.B.	ZAKLJUČENE ČIPKE	Obrobe čipke so lahko enostranske ali dvostranske, odvisno od tega, na kateri strani naj bi bila čipka všita v platno: - enostranska obroba - široki ris je izdelan v ravni črti, - enostranska obroba - široki ris je izdelan v ravni črti s prehodom na osnovni element vzorca (križčevke, srčkovke, kugle, potonke...) - dvostranska obroba - široki ris je izdelan v ravni črti s prehodom na osnovni element vzorca izmenično z zgornje (desne) ali spodnje (leve) strani. Sukanec, ki se je uporabljal za izdelavo teh čipk je bil prvotno lanen, včasih pa tudi svilen. Danes pa je najpogostejši bombažni sukanec. I.1.B. ZAKLJUČENE ČIPKE Delimo jih v dve skupini: a) Čipke geometrijskih oblik. b) Čipke prostorskih oblik, tako imenovane "vrane". Za čipke znotraj te skupine velja, da so v glavnem služile kot dekorativni element v posteljnem perilu, namiznih prti in prtičih, zavesah, osebнем perilu... Posamezni elementi so med seboj sestavljeni v različne celote z bordurami. Tehnika klekljanja znotraj te skupine je široki ris, vendar je število parov prilagojeno širini risbe. Zunanja obroba se pri tej vrsti čipke velikokrat suče po dvakrat zaradi lepšega končnega videza. Pri nastajanju risb je zelo pomembna pravilna postavitev notranjih in zunanjih postavkov, zank ter vseh polnitvev. Od njihove pravilne postavitve je odvisen lep in brezhiben končni izdelek. V zaključenih čipkah so prisotni elementi srčkov, rogljičkov, pogačk, gob... Ti elementi so vgrajeni v kroge, pravokotnike, kvadrate ali trikotnike. Polnjenje z različno speljanimi kiticami in ribicami postane sestavni element polne podobe čipke. "Vrane" so čipke nepravilne oblike. Pomembno za to vrsto čipk pa je, da se pri njih prvič pojavi kvačkanje "na žnurco" (vrvico). Tak način kvačkanja nam na licu čipke pokaže ravno, neprekinjeno in nekoliko reliefno oblikovano izvedbo širokega risa. Rabimo sedem ali več parov klekeljno (odvisno od vzorca). Polnitve v sredini se ne izdelujejo istočasno s širokim risom, ampak posebej. Najprej sklekljamo zunanji del čipke, nato jo zaključimo. Klekeljne odstrižemo, ali pa speljemo polnjenje. Celoten postopek izdelave čipk je odvisen od vzorca.

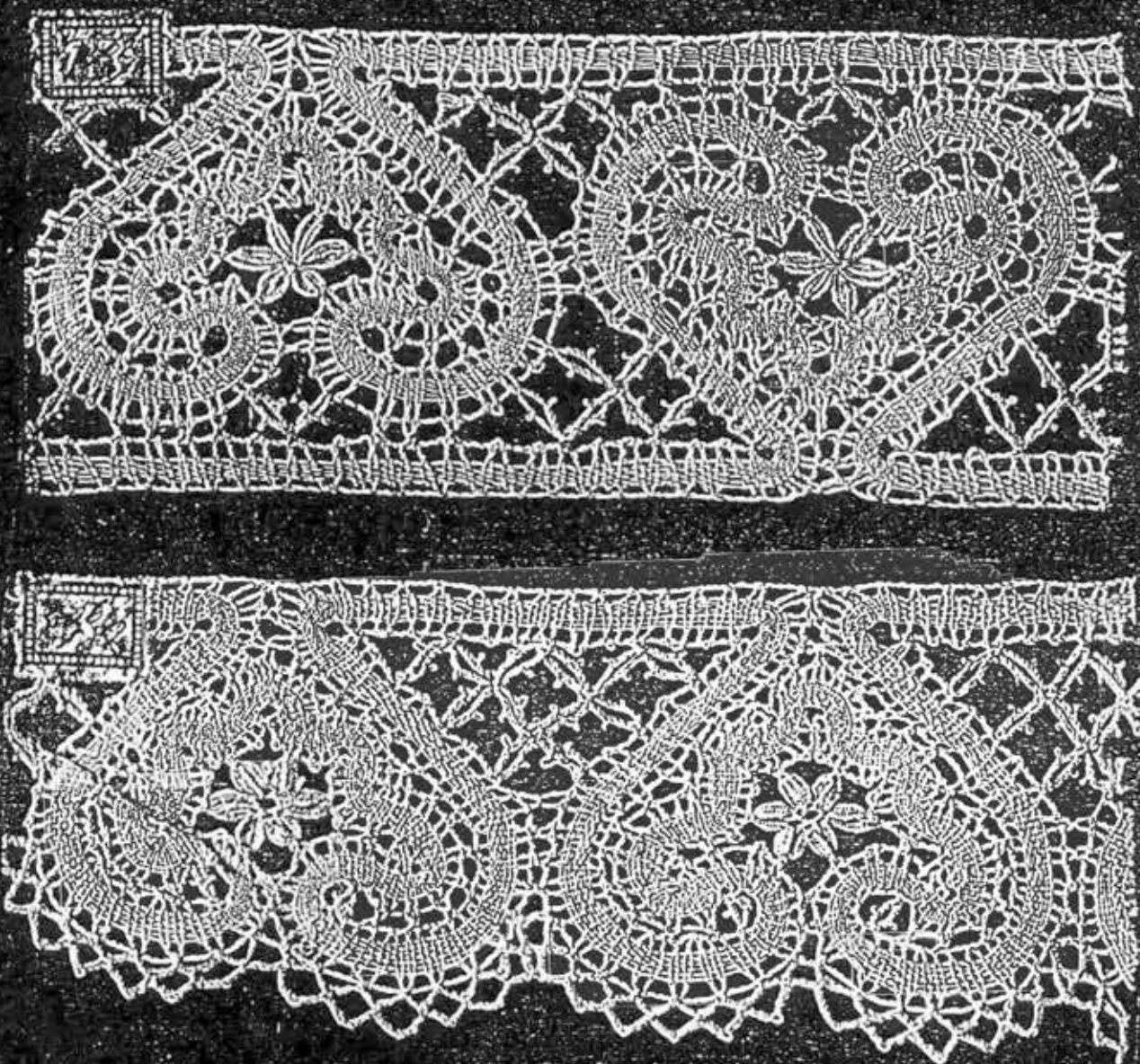
I.1.	ŠIROKI RIS		
A.	METERSKE ČIPKE		
a/1	ROGLJIČKI - široki ris.		
	Obroba čipke je enostranska v ravni črti. Osnovni vzorec izdelujemo istočasno z obrobo in ju skupaj zakvačkamo. Rabimo štirinajst parov klekeljnov; sedem za obrobo in sedem za rogljičke.		
a/2	ROGLJIČKI - široki ris.		
	Obroba je dvostranska v ravni črti na obeh straneh. Osnovni element rogljička je v sredini in ga izdelujemo istočasno z obrobo. Vse tri dele združujemo s kvačkanjem. Rabimo enaindvajset parov klekeljnov; dvakrat po sedem za obrobo in sedem za rogljičke.		

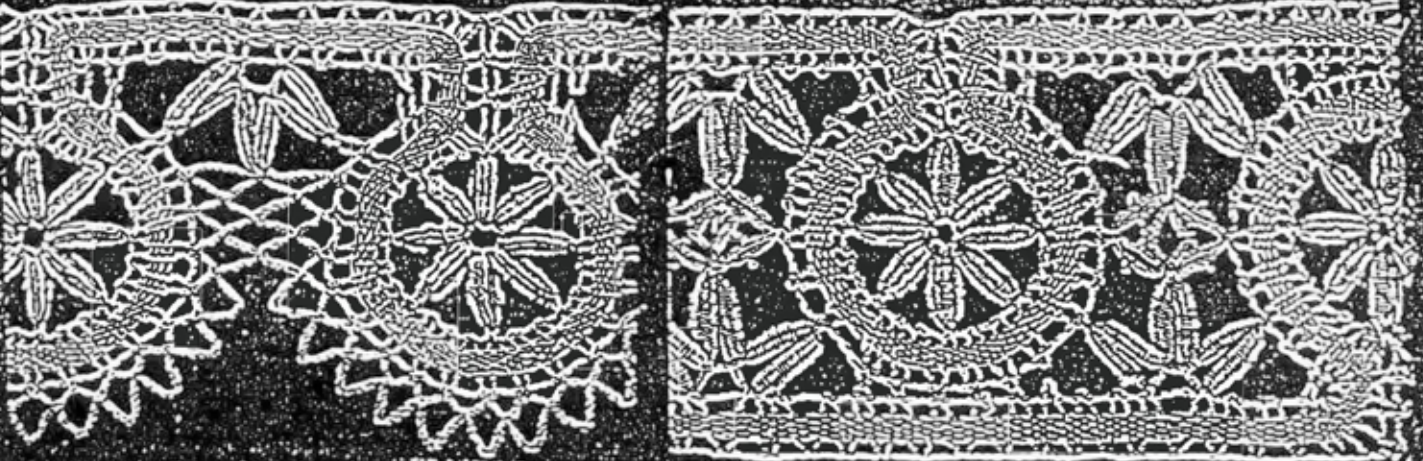
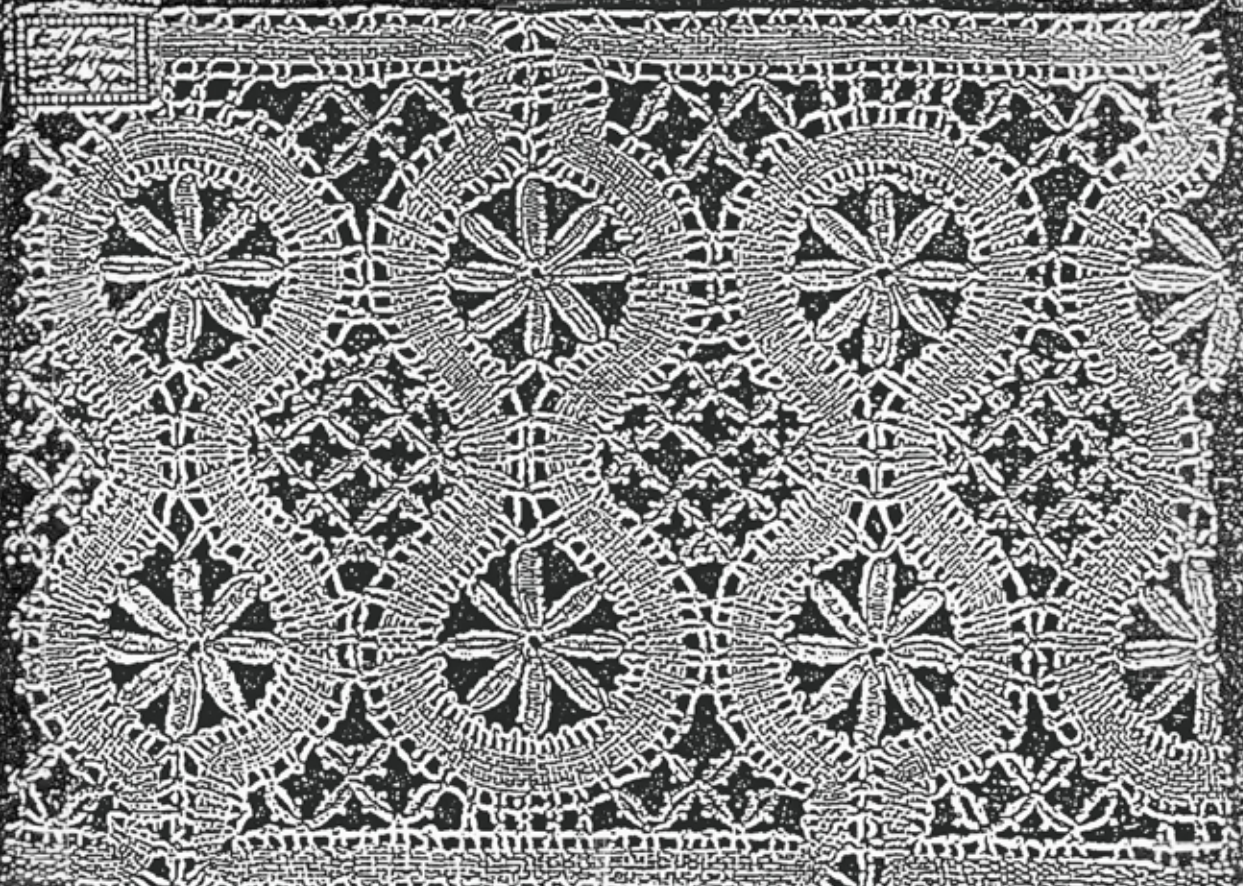

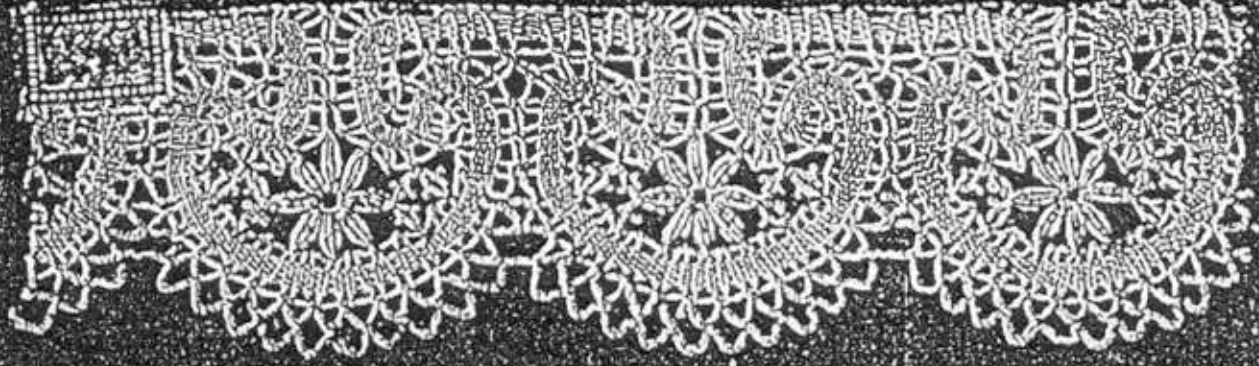
I.1.	ŠIROKI RIS	
A.	b/1 KRIŽČEVKE - široki ris, kitica. Čipka ima enostavno obrobo v ravni črti, ki s prehodom na osnovni element dobi obliko križa. Vmesni prostor je polnjen s kiticami v obliki kvadrata. Rabimo sedem parov klekeljnov. b/2 KRIŽČEVKE - široki ris. Čipka ima enostransko obrobo v ravni črti in s prehodom na osnovni element dobi obliko križa. Rabimo sedem parov klekeljnov.	

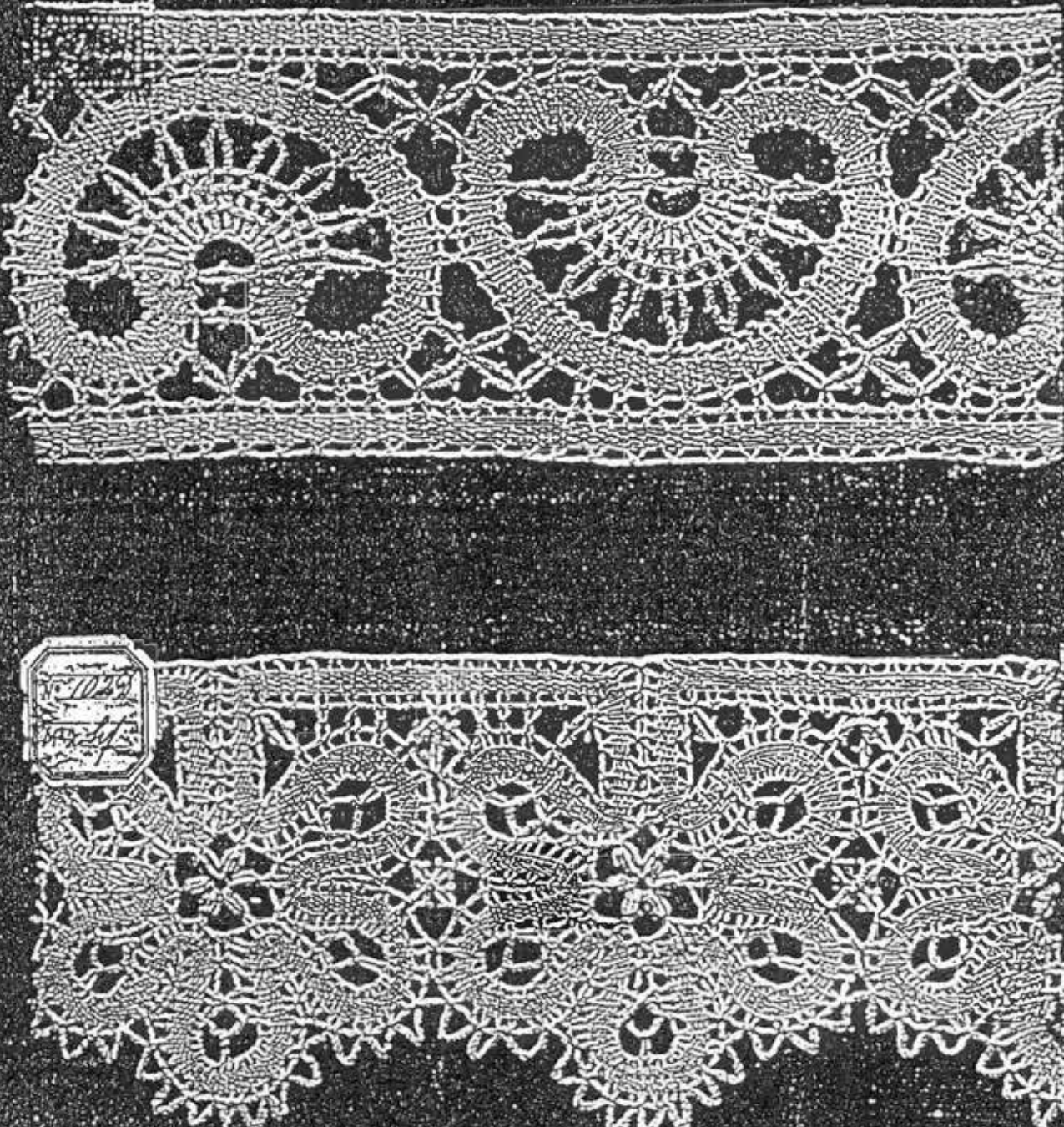
I.1.	ŠIROKI RIS	
A. C/1	POGAČKE - široki ris. Čipka ima enostransko obrobo, ki s prehodom na osnovni element dobi obliko pogačke. Pri drugi risbi je belemu sukancu dodan barvni, ki poudari osnovno linijo vzorca. Izdelava čipke se zaradi barvnega sukanca ne spremeni. Rabimo sedem parov klekeljnov.	
C/2	POGAČKE - široki ris. Tudi ta čipka ima kot predhodni dve enostransko obrobo s prehodom na osnovni element. Osnovnemu vzorcu je v sredini dodana vijuga, tako imenovani 'pajac', ki čipko podaljša. Rabimo sedem parov klekeljnov.	

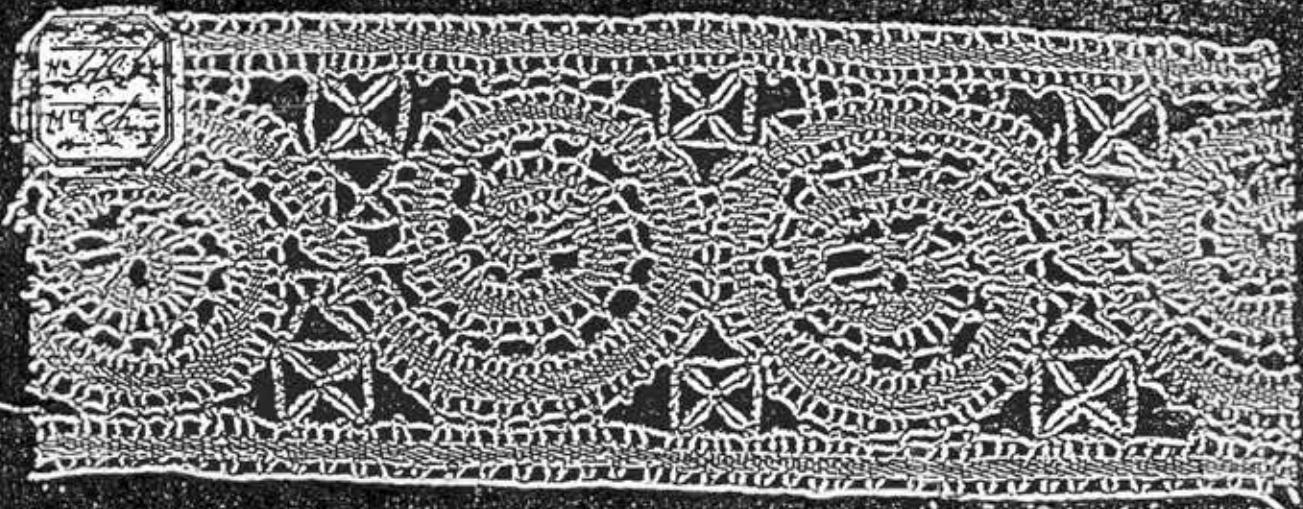
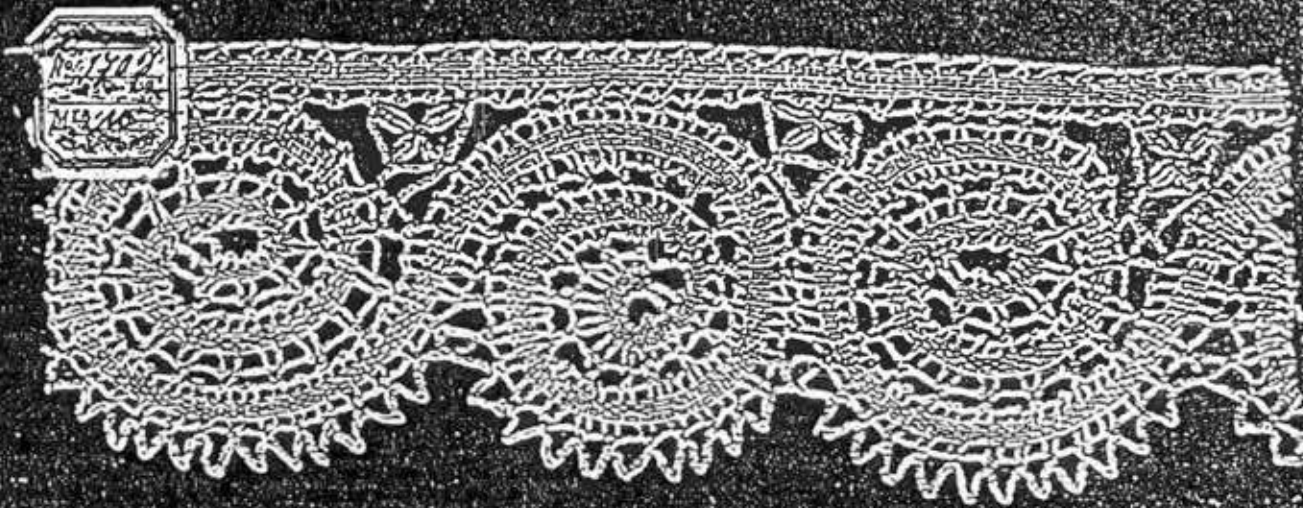
I.1.	ŠIROKI RIS	
A.	č/1 KRANCLOVKE (KRANCLNOVKE) - široki ris, kitica, ribica. Za vse kranclovke je značilna dvostranska obroba v ravni vrsti s prehodom na osnovni element vzorca, izmenično z desne in leve strani. Vmesni prostor je polnjen s kiticami v obliki kvadrata. Kranclovka pa je polnjena z vmesnimi ribicami in kiticami. Vse polnitve izdelujemo istočasno s širokim risom. Rabimo štirinajst parov klekeljnov; dvakrat po sedem za desno in levo stran čipke.	
č/2	KRANCLOVKE (KRANCLNOVKE) - široki ris, kitica, ribica. Tudi za ti dve čipki je značilna dvostranska obroba v ravni črti s prehodom na osnovni element vzorca, izmenično z desne in leve strani. Prostor med kranclovkami je polnjen s kitico iz dveh parov klekeljnov. Roža v kranclovki pa je iz ribic in kitice (vmesno kvačkanje, točno določen vrstni red izdelave). Vse polnitve izdelujemo istočasno.	

I.1.	ŠIROKI RIS	
A. d/1 d/2	SRČKOVKE - široki ris, kitica z ovitki, ribice. Obroba je dvostranska v ravni črti s prehodom na osnovni element vzorca izmenično z desne in leve strani. Vmesni prostor je zapolnjen s kiticami z ovitki in dvojnimi ribicami. Vse to izdelujemo istočasno s širokim risom. Rabimo štirinajst parov klekeljnov; dvakrat po sedem za srčkovke. SRČKOVKE - široki ris, kitica z ovitki, ribice. Obroba je enostranska v ravni črti s prehodom na osnovni element srčkovke. Polnjenje je iz kitic z ovitki in dvojnih ribic v srčkovki. Polnitve izdelujemo istočasno s širokim risom. Zunanji rob je zaradi lepšega videza čipke obdan s kitico. Rabimo enajst parov klekeljnov; sedem za srčkovke in štiri pare za zunanjo kitico.	

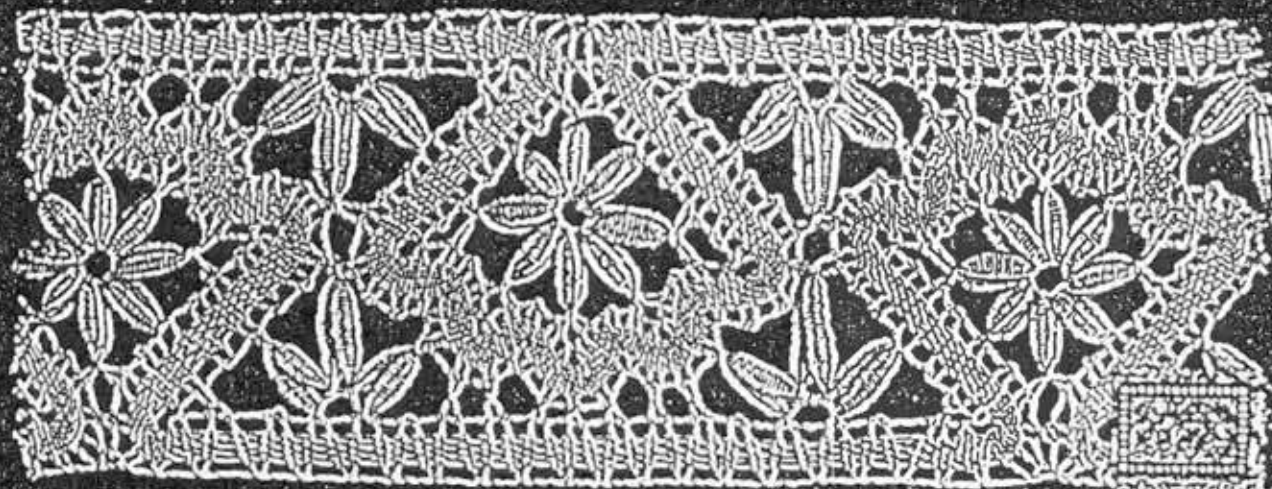
I.1.	ŠIROKI RIS	
A. e/1	KUGLE - široki ris, kitica, ribice. Čipka ima enostransko obrobo v ravni črti s prehodom na osnovni element kugle. Polnjenje je iz ribic, v kuglah pa iz dvojnih ribic. Zunanja obroba je iz kitic, ki čipki daje lep zaključen videz. Polnitve in zunanji rob izdelujemo istočasno s širokim risom. Rabimo enajst parov klekeljnov; sedem parov za kugle, štiri za zunanji kitični rob.	
e/2	KUGLE - široki ris, kitice z ovitki, ribice. Čipka ima dvostransko obrobo s prehodom na osnovni element izmenično z desne in leve strani. Polnjenje je iz ribic in kitic z ovitki. Kugla pa ima polnjenje iz dvojnih ribic. Vse polnitve izdelujemo istočasno s širokim risom. Rabimo štirinajst parov klekeljnov; dvakrat po sedem za kugle.	
e/3	KUGLE - široki ris, kitica z ovitki, ribice. Obroba je dvostranska v ravni črti s prehodom na osnovni element, ki je sestavljen iz dvojnih kugel, katere izmenično prehajajo z desne in leve strani. Polnjenja iz kitic z ovitki in dvojnimi ribicami v kuglah, izdelujemo istočasno s širokim risom. Potrebujemo štirinajst parov klekeljnov; dvakrat po sedem parov za kugle.	

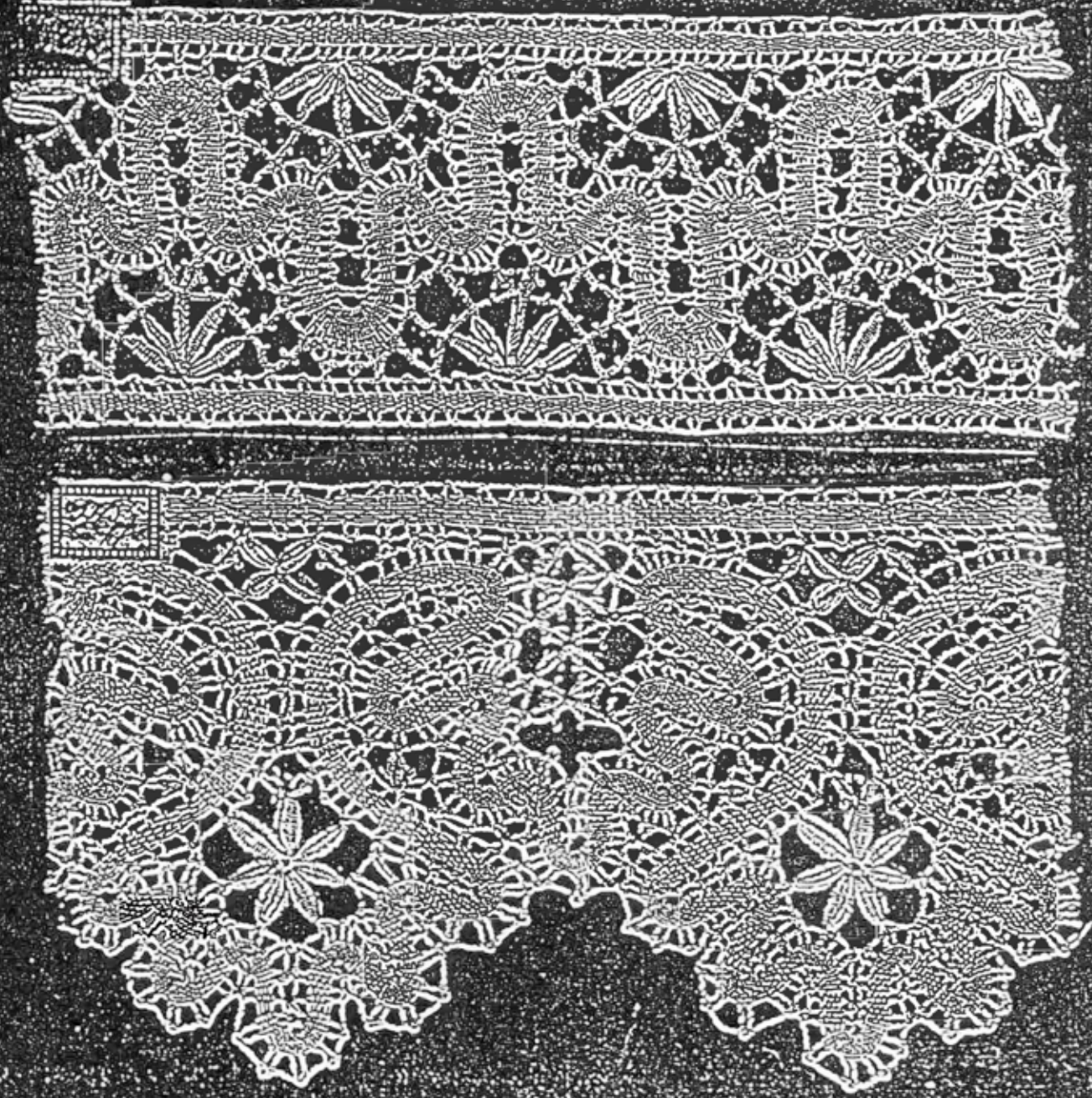
I.1.	ŠIROKI RIS	
A. f/1	GOBE - široki ris, kitica z ovitki, ribice (dvojne). Obroba je enostranska v ravni črti s prehodom na osnovni element gobe. Polnjenje, ki se izdeluje istočasno s širokim risom, je samo v gobi. Zunanji rob je iz kitic in daje čipki lep zaključen videz. Rabimo enajst parov klekeljnov; sedem parov za gobe in štiri pare za zunanji kitični lok.	
f/2	GOBE - široki ris, kitica z ovitki, ribice. Čipka ima dvostransko obrobo v ravni črti s prehodom na osnovni element izmenično z desne in leve strani. Polnjenja so iz kitic z ovitki in ribice ter se izdelujejo istočasno s širokim risom. Rabimo štirinajst parov klekeljnov; dvakrat po sedem.	
f/3	GOBE - široki ris, kitica z obrobo, ribice. Obroba je enostranska v ravni črti s prehodom na osnovni element gobe. Polnjenja so iz kitic z ovitki in dvojnih ribic. Izdelujemo jih istočasno s širokim risom. Zunanji rob je iz kitic z ovitki. Rabimo devet parov klekeljnov; sedem parov za gobe in dva para za zunanji kitični rob.	

I.1.	ŠIROKI RIS	
A. g/1 h/1	PODKVICE - široki ris, kitice z ovitki, premet s štirimi pari klekeljnov. Oblika je dvostranska v ravni črti. Vsako podkvico izdelujemo posebej, kar pomeni, da jo začnemo in končamo, odstrižemo klekeljne in ves postopek ponavljamo. Posebnost pri podkvicah je tudi prehod širokega risa v kitice z ovitki in premet iz štirih parov klekeljnov. Vse polnitve iz kitic z ovitki izdelujemo istočasno s širokim risom. Rabimo dvaindvajset parov klekeljnov; dvakrat po sedem za obrobi in osem parov za podkvico. POTONKE - široki ris, kitica z ovitki, ribice. Enostranska obroba v ravni črti prehaja v cvet, imenovan potonka. Polnjenje je iz kitic z ovitki in ribic. Zunanji rob je iz kitic. Vse izdelujemo istočasno s širokim risom. Rabimo devet parov klekeljnov; sedem parov za široki ris in dva para za kitični rob.	

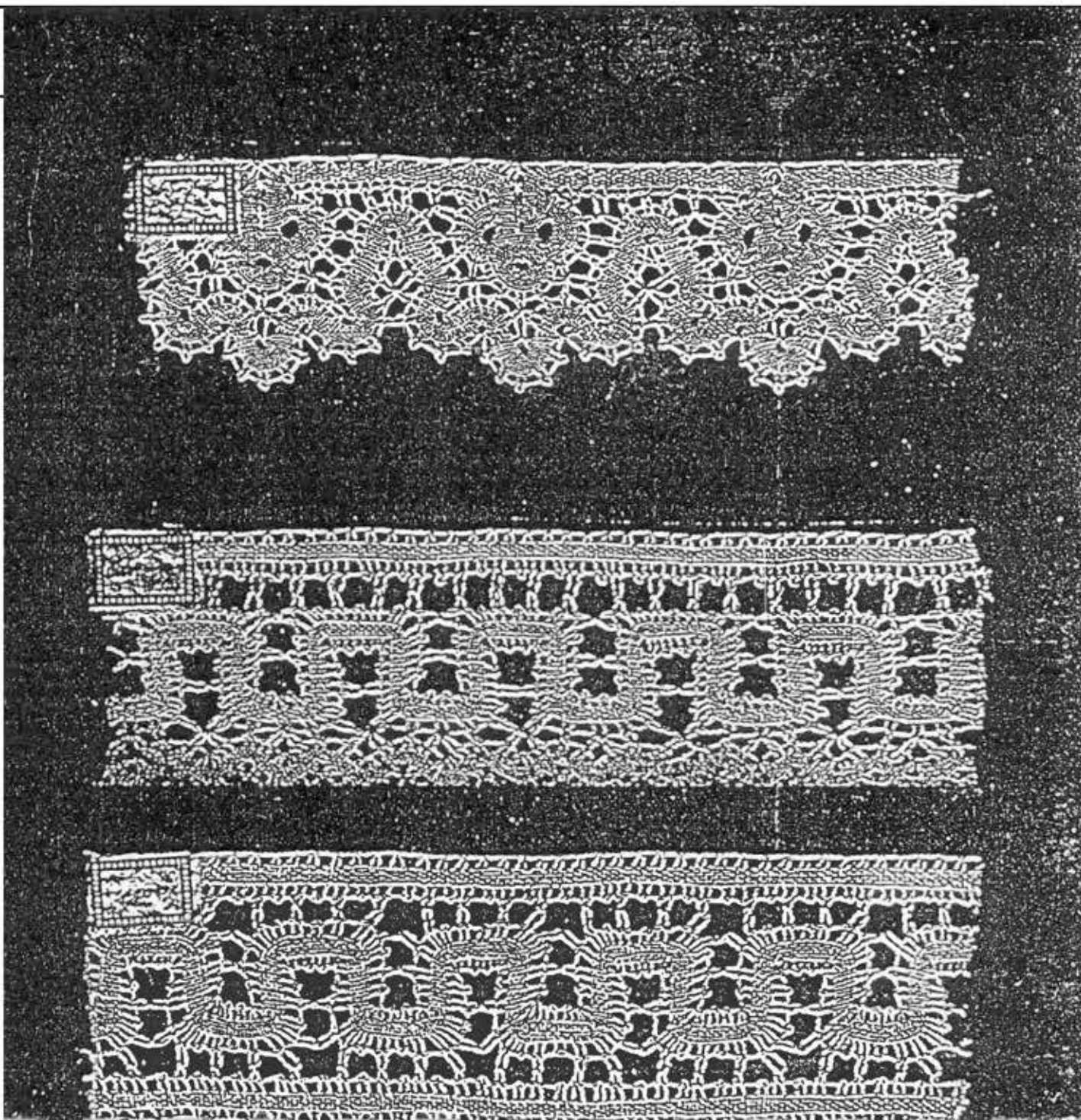
I.1.	ŠIROKI RIS	
A.		
i/1	POLŽKI - široki ris, kitica, ribice. Čipka ima dvostransko obrobo v ravni črti. Polžke izdelujemo posebej, po dva skupaj. Značilno za to čipko je, da jo začnemo in končamo s kitico. Polnjenje je iz kitic in ribic in se izdeluje istočasno z risom. Rabimo enaindvajset parov klekeljnov; dvakrat po sedem za obrobo in sedem parov za polže.	
i/1	POLŽKI - široki ris, kitica, ribice. Obroba je enostranska v ravni črti. Polžke izdelujemo ločeno od obrobe. Polnjenje je iz kitic in ribic. Zunanji rob je iz kitic in se izdeluje istočasno s polži. Rabimo šestnajst parov klekeljnov; sedem za obrobo, sedem za polžke in dva para za zunanji rob.	

I.1.	ŠIROKI RIS
A.	
j/1	KRONE - široki ris, ribice. Obroba je dvostranska v ravni črti s preходом na osnovni element, izmenično z desne in leve strani. Polnjenje je iz ribic, ki jih izdelujemo istočasno s širokim risom. V kronah so dvojne ribice. Rabimo štirinajst parov klekeljnov; dvakrat po sedem parov za krone.
j/2	KRONE - široki ris, kitica z ovitki, ribice. Čipka ima enostransko obrobo v ravni črti s preходом na osnovni element. Polnjenje je iz kitic z ovitki in ribicami, katere izdelujemo istočasno z risom. Rabimo sedem parov klekeljnov.

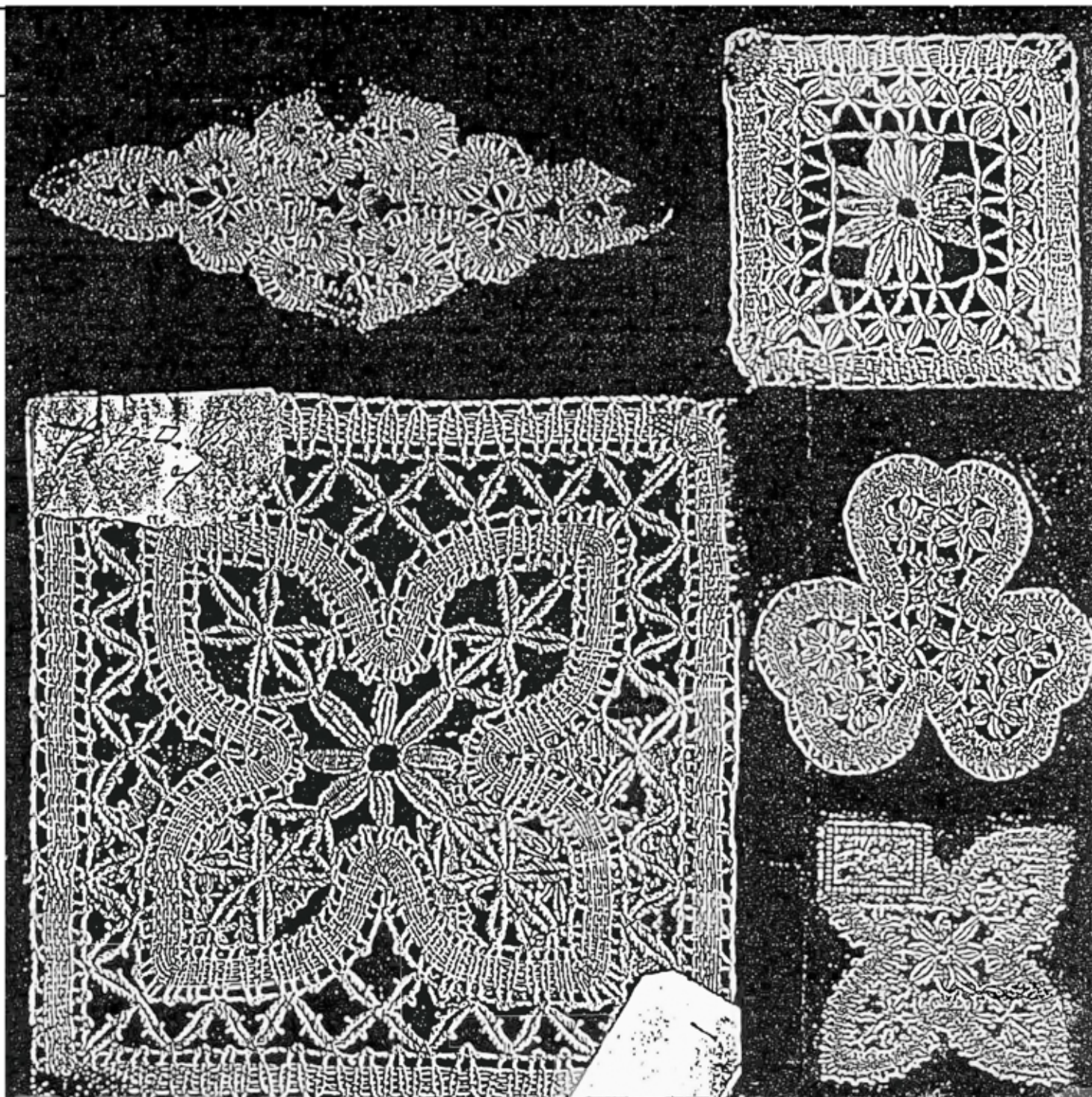

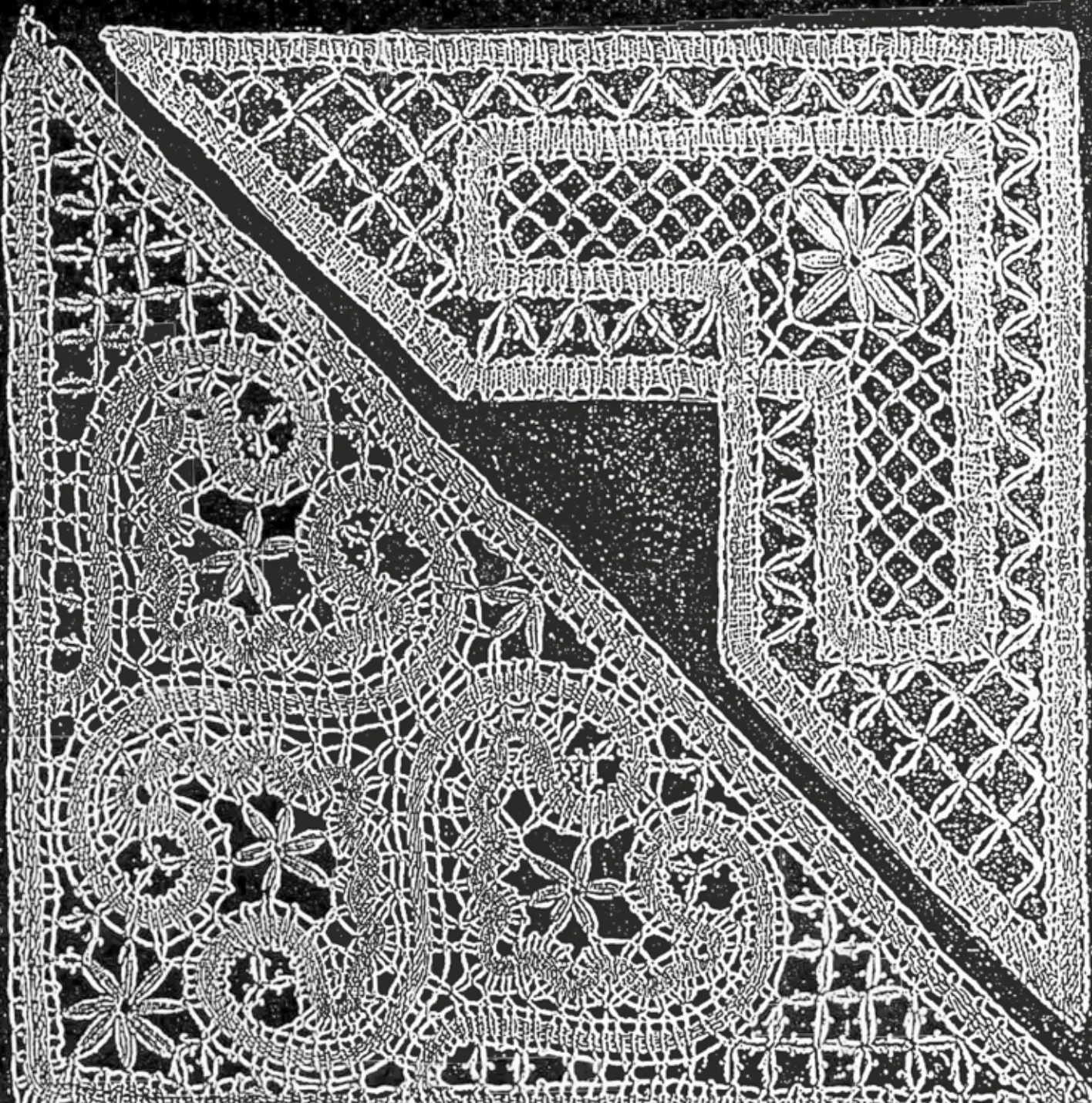
I.1.	ŠIROKI RIS	
A. K/1	STILIZIRANI OSNOVNI ELEMENT - široki ris, kitica z ovitki, ribice. Čipka ima dvostransko obrobo v ravni črti. Vmesni osnovni element daje čipki lep vijugast videz in je sestavljen iz rogljička, ki je v ravni črti speljan v naslednji rogljiček. Polnjenje je iz kitic z ovitki in ribic, ki na točno določenih mestih prihajajo in odhajajo iz širokega risa. Pri tem postopku klekljanja uporabljamo premet iz štirih parov klekeljnov. Pri vsakem zgornjem in spodnjem rogljičku izdelujemo široki ris z devetimi pari klekeljnov. Rabimo petindvajset parov klekeljnov; dvakrat po sedem za obrobo in enajst parov za osnovni vzorec in polnjenje.	
	K/2 STILIZIRANI OSNOVNI ELEMENT - široki ris, kitica z ovitki, ribice. Obroba je enostranska v ravni črti. Osnovni vzorec ima na notranji strani obliko srčkovke, nato je z dolgo črto speljan v zunanjo obrobo, ki ima obliko krone. Polnjenje je iz kitic z ovitki in dvojnimi ribicami, ki jih izdelujemo istočasno s širokim risom. Rabimo štirinajst parov klekeljnov; sedem parov za obrobo in sedem parov za osnovni vzorec.	

I.1.	ŠIROKI RIS
A. K/3	STILIZIRANI OSNOVNI ELEMENT - široki ris, izpeljava risa s tehniko puščanja parov v rože. Čipka ima enostransko obrobo, ki je speljana v osnovni element rože. Pri klekljanju rože uporabljamo posebno tehniko puščanja parov, da v sredini nastanejo luknjice. Zunanja obroba je sestavljena iz rogljičkov, speljanih v različne vijuge, ki dajejo čipki zaključeno celoto. Rabimo petnajst klekeljnov; osem parov za obrobo z rožico in sedem parov za rogljičke.
K/4	STILIZIRANI OSNOVNI ELEMENT - široki ris. Obroba pri čipki je dvostranska. Na notranji strani je obroba v ravni črti, na zunanji strani pa jo sestavljajo rogljički. Osnovni, središčni element v zaporedju niza pravokotne vogale in črte. Vsak element čipke izdelujemo posebej, vendar so na za to določenih mestih na risbi zakvačkani skupaj. Rabimo enaindvajset parov klekeljnov; trikrat po sedem za vsak del širokega risa.
K/5	STILIZIRANI OSNOVNI ELEMENT - široki ris. Obroba je dvostranska v ravni črti. Sredinski element daje čipki videz nizanja vogalov pravokotnih oblik in ravnih črt širokega risa. Na risbi so označena mesta, kjer vse tri elemente zakvačkamo skupaj. Rabimo enaindvajset parov klekeljnov; dvakrat po sedem za obrobo in sedem parov za sredino.

I.1.	ŠIROKI RIS
B.	ZAKLJUČENE ČIPKE
a	ZAKLJUČENE ČIPKE GEOMETRIJSKIH OBLIK. V zaključenih čipkah so prisotni elementi srčkovk, rogljičkov, pogačk, gob... Ti elementi so vgrajeni v kroge, pravokotnike, kvadrate ali trikotnike. Znale pa so tudi druge geometrijske oblike, tako imenovane "vrane". Poznajo polnjenje z različno speljanimi kiticami, ovitki in ribicami. Vrana postane sestavni del ali obvezni element polnega izgleda čipke. Rabimo sedem ali več parov klekeljnov odvisno od vzorca. Polnitve v sredini se ne izdelujejo istočasno s širokim risom, ampak posebej.

I.1.	ŠIROKI RIS	
B.	a	

ZAKLJUČENE ČIPKE GEOMETRIJSKIH
OBLIK.

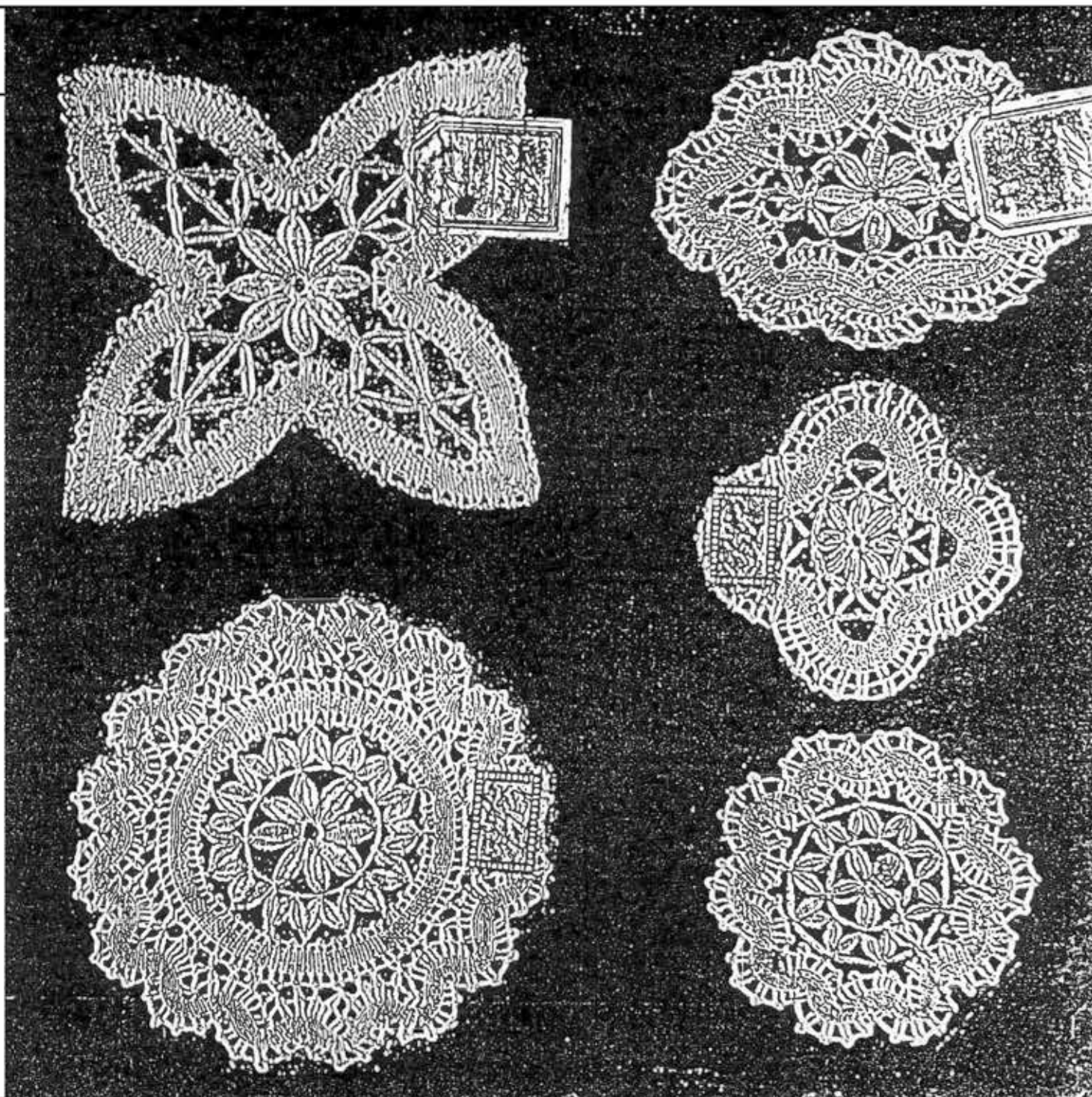
I.1.

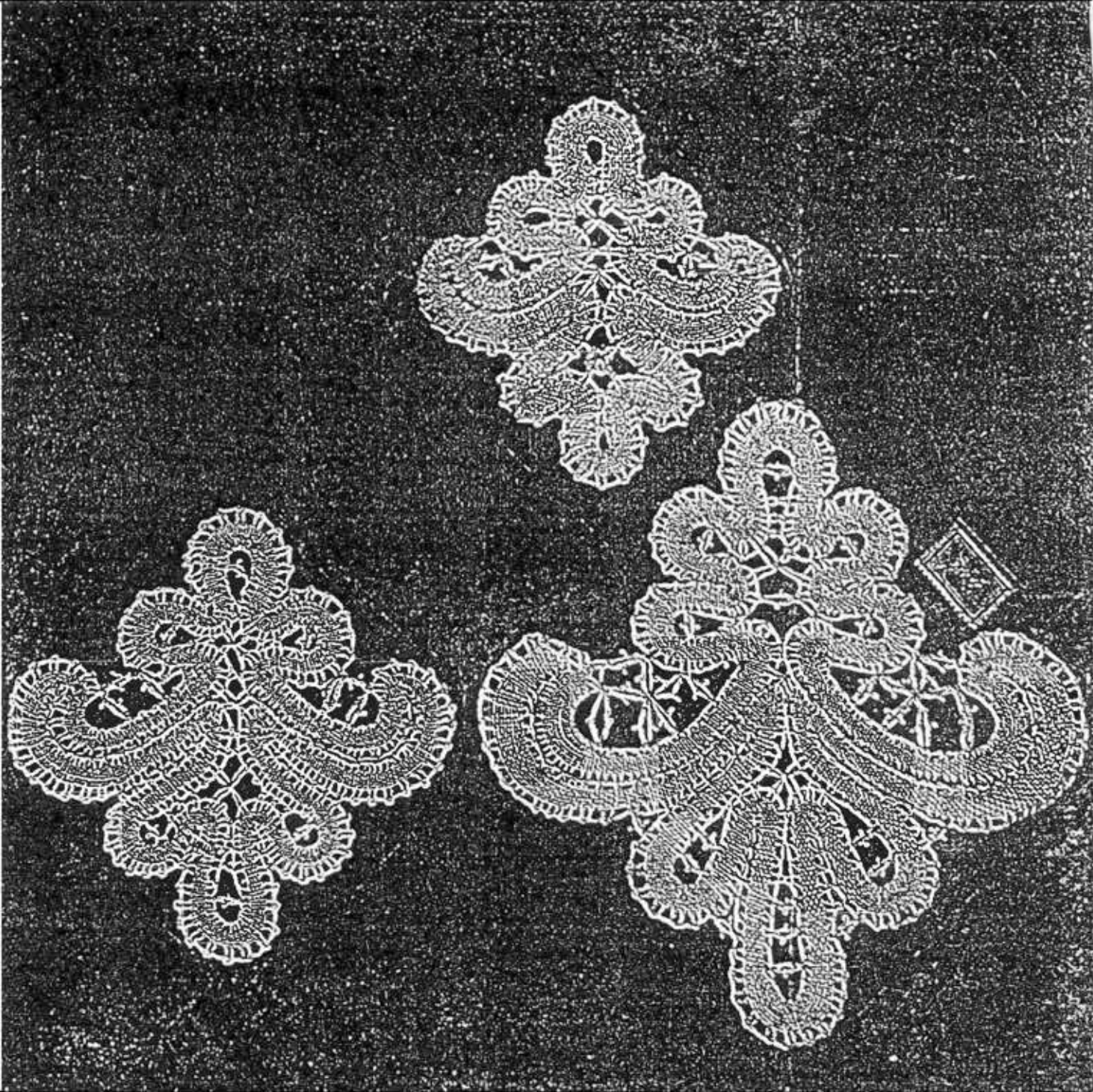
ŠIROKI RIS

B.

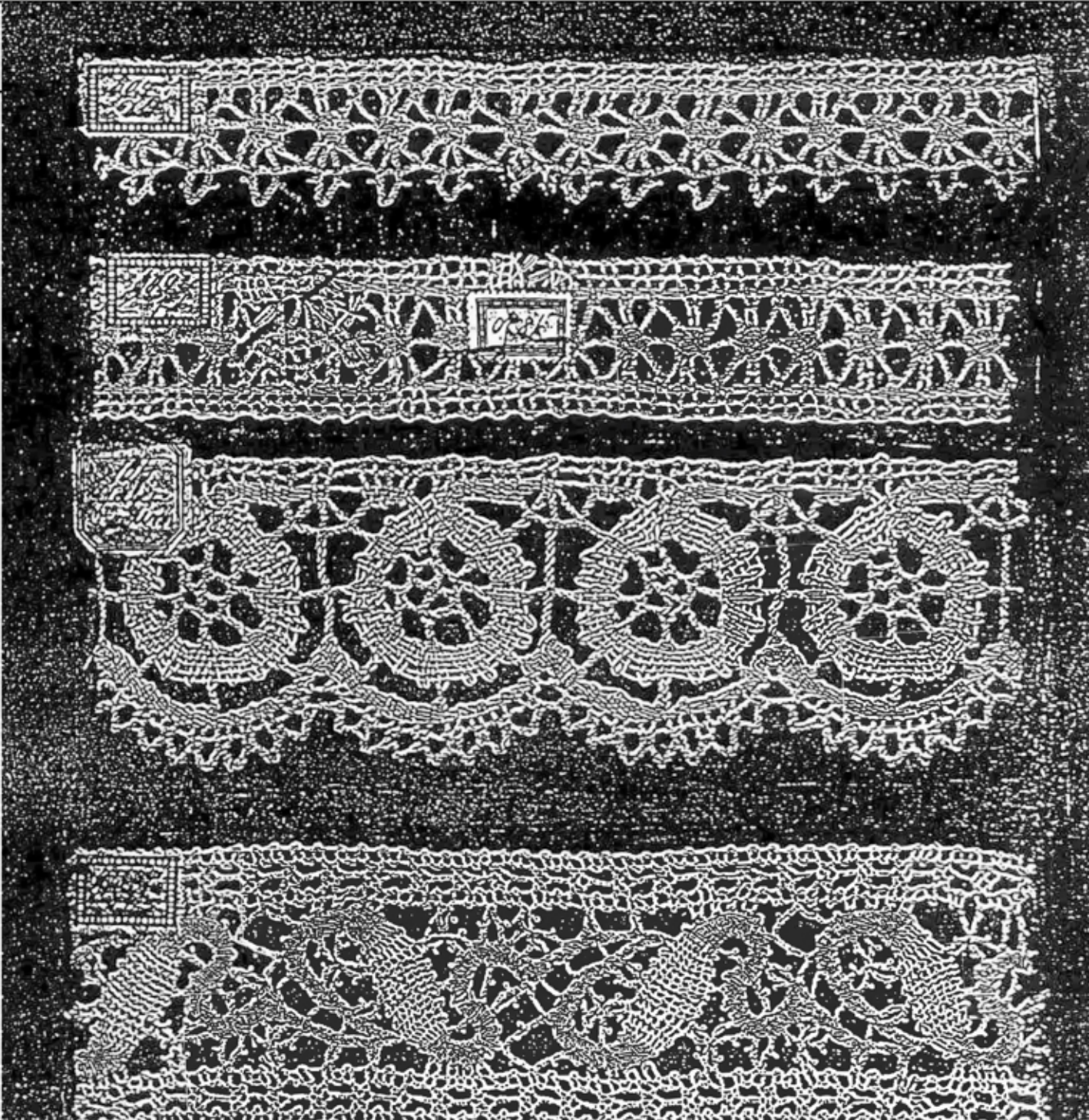
a.

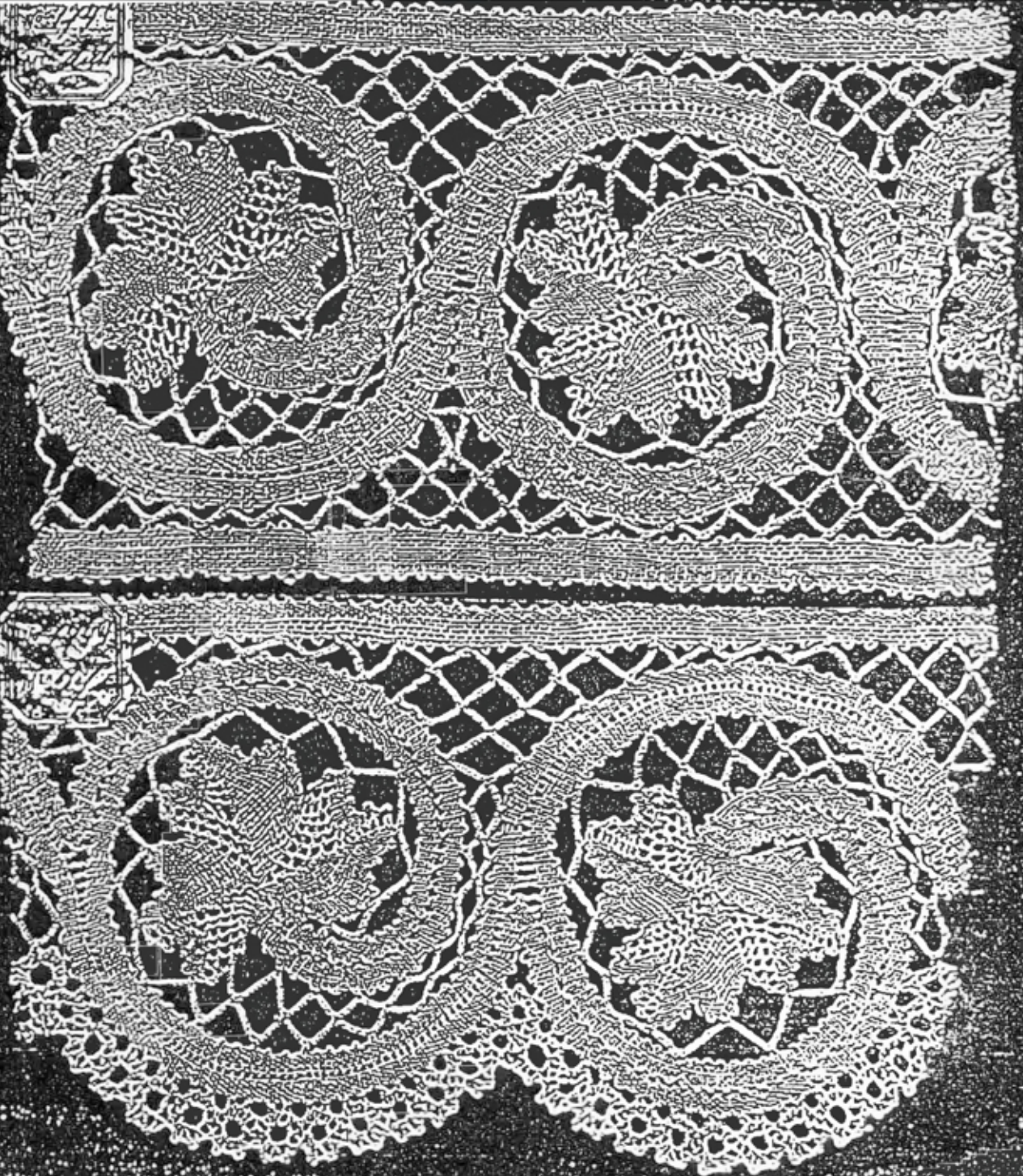
ZAKLJUČENE ČIPKE GEOMETRIJSKIH
OBLIK.

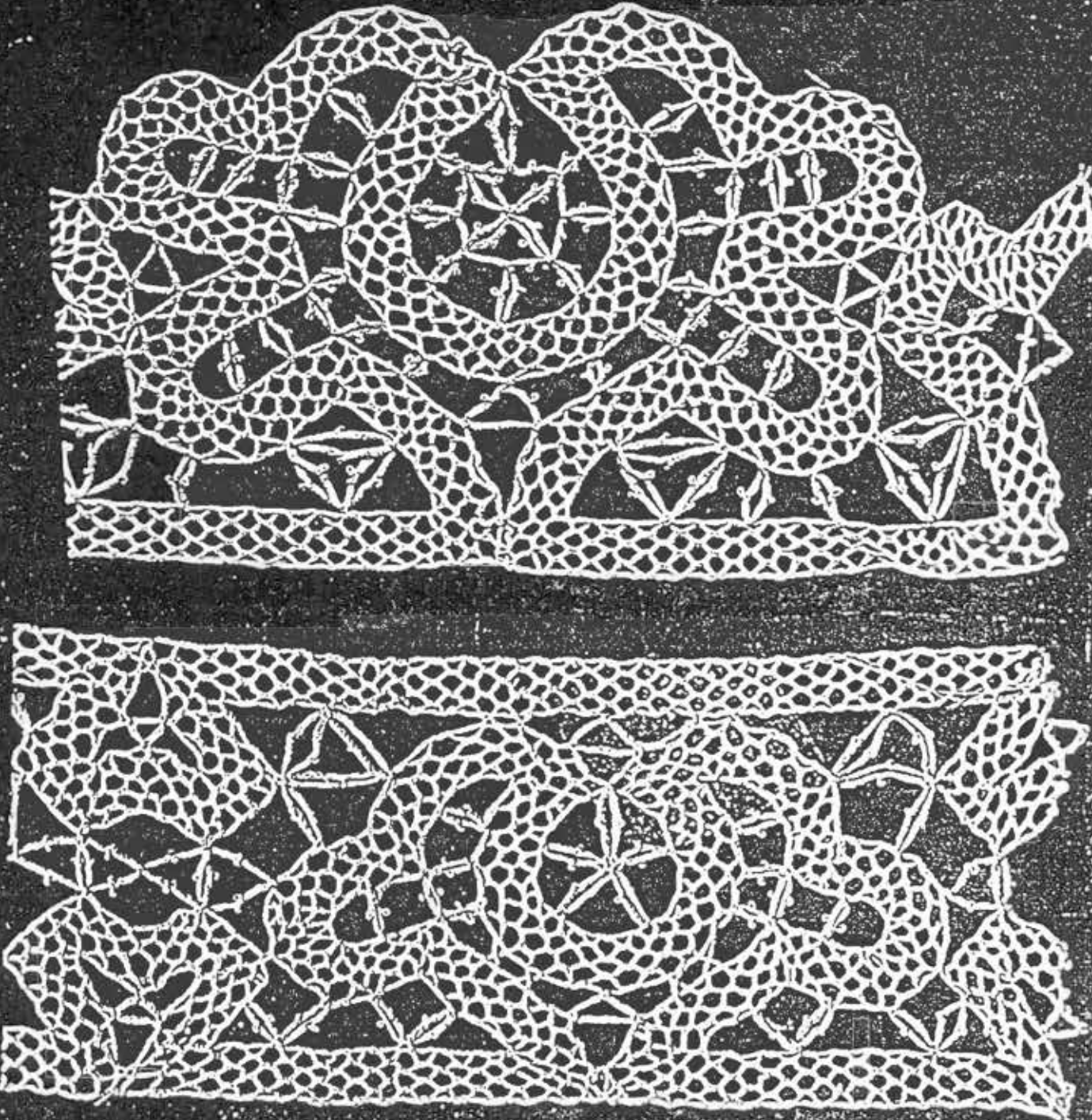

I.1.	ŠIROKI RIS	
B. b.	ZAKLJUČENE ČIPKE PROSTIH OBLIK - "VRANE". "Vrane" so čipke nepravilnih oblik. Pomembno za to vrsto čipk pa je, da se pri njih prvič pojavi kvačkanje "na žnurco" (vrvico). Tak način kvačkanja nam na licu čipke pokaže ravno neprekinjeno in nekoiko reliefno oblikovano izvedbo širokega risa. Rabimo sedem ali več parov klekeljnov, odvisno od vzorca. Polnitve v sredini ne izdelujemo istočasno s širokim risom, ampak posebej. Najprej sklekljamo zunanji del čipke, nato jo zaključimo. Klekeljne odstrižemo, ali pa jih speljemo v polnjenje. Celoten postopek izdelave čipk je odvisen od vzorca.	

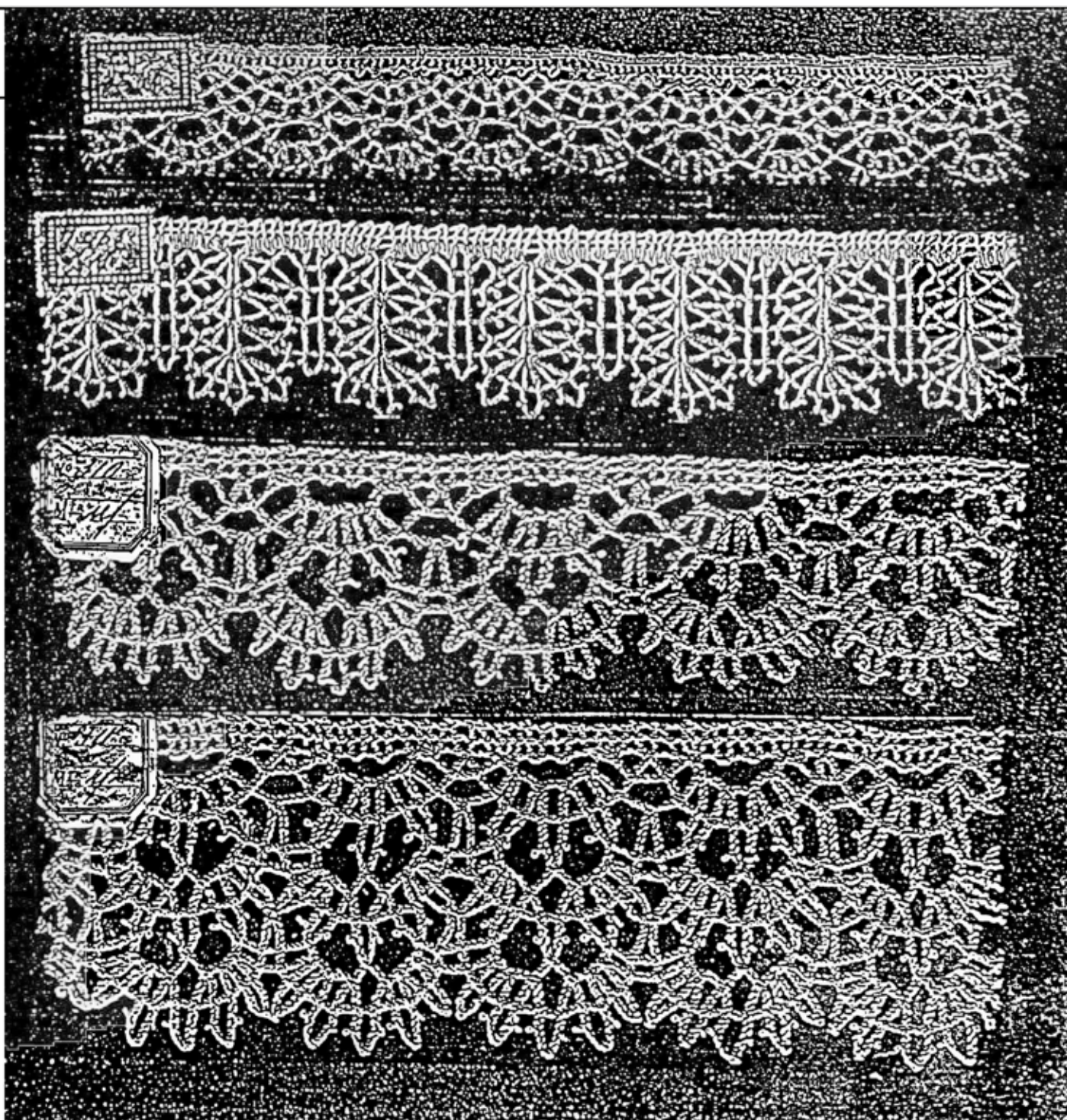
I.2.	ČIPKE S PRAVILI	
I.2.A.	METERSKE ČIPKE	
I.2.B.	ZAKLJUČENE ČIPKE	I. 2. A. METERSKE ČIPKE Poznamo jih več vrst. a) Pajki b) Kolca c) Močeradi č) Možganci d) Tulpno pero e) Satovje f) Stolpički Za izdelavo čipk znotraj te skupine (I.2.) ne uporabljamo več le širokega risa. Sem spadajo vse čipke, ki jih je potrebno izdelati po točno določenih pravilih klekljanja. Pravila pa narekuje risba, ki mora biti zaradi tega izredno natančna. Vsak par klekeljnov sledi pri izdelavi zanj določeni črti. Tehnike klekljanja, ki se najpogosteje uporabljajo, so: ozki ris, sukani ris, kitice z ovitki, ribice, predeljeni ris, pajki, sukane slince, močeradi, kolca, satovje. Po tehniki klekljanja in videzu čipke se imenujejo tudi vzorci. Tudi za nekatere od teh čipk velja, da so lahko enojne ali sestavljene - nadgrajene. Najlepši primer za to so stolpički ali smrekce, ki se nadgrajujejo v tri, ali celo štiri nadstropja. Iz tako nadgrajenih stolpičkov pa so se po vsej verjetnosti razvili tudi možganci. I.2.B. ZAKLJUČENE ČIPKE a) ČIPKE GEOMETRIJSKIH OBLIK Za to podskupino velja, da nekateri elementi (izdelani po točno določenem pravilu - glej I.2.A.), lahko nastopajo kot edina sestavina v čipki (tulpna peresa s cvetovi). Drugi pa le kot eden od sestavnih elementov čipke (pajki, slince...), kar je mnogo pogostejše. Število parov klekeljnov je prilagojeno risbi.

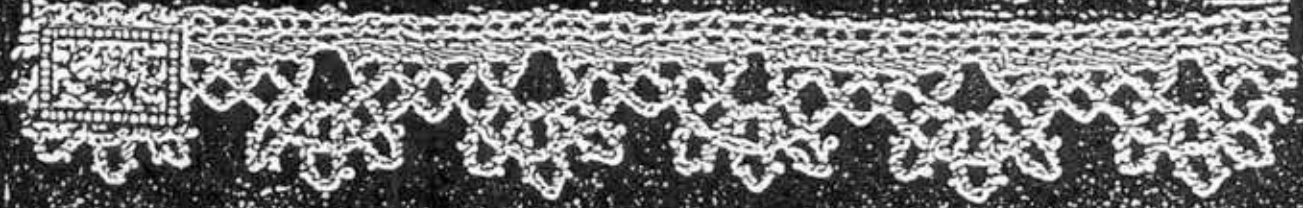
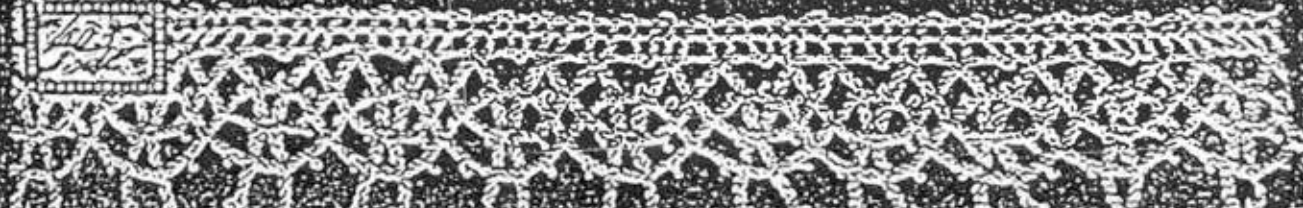
I.2.	ČIPKE S PRAVILI	
A.	METERSKE ČIPKE	
a/1	PAJKI - sukani ris, pajki, kitice z ovitki. Obroba je enostranska iz sukanega risa. Osnovni vzorec pajkov izdelujemo istočasno z obrobo in zunanjo kitico z ovitki. Oba dela med seboj zakvačkamo. Rabimo dvanajst parov klekeljnov; štiri za obrobo in osem za pajke s kitico.	
a/2	PAJKI - sukani ris, pajki. Obroba je dvostranska v ravni črti iz sukanega risa. Osnovni vzorec pajkov izdelujemo istočasno z obrobo. Vse dele med sabo zakvačkamo. Rabimo šestnajst parov klekeljnov; dvakrat po pet za obrobo in šest za osnovni vzorec.	
b/1	KOLCA - sukani ris, ozki ris, kitica. Čipka ima enostransko obrobo v ravni črti iz sukanega risa in ozkega risa, ki prehaja v osnovni vzorec kolca ter v zunanjo obrobo iz ozkega risa in kitic. Prepletanje parov klekeljnov iz kolca v kolce poteka po točno določenih pravilih klekljanja za to tehniko, s premetom iz štirih parov klekeljnov. Kvačke ne uporabljamo. Rabimo dvajset parov klekeljnov; tri pare za obrobo in sedemnajst za kolca.	
c/1	MOČERADI - sukani ris, ozki ris, kitica z ovitki. Obroba je dvostranska, sestavljena iz sukanega risa z mrežo v sredini. Osnovni vzorec močeradov prehaja z odvzemanjem in dodajanjem parov klekeljnov iz sukanega risa v ozki ris in kitice z ovitki. Rabimo petindvajset parov klekeljnov; dvakrat po osem za obrobo in devet za močerade.	

I.2.	ČIPKE S PRAVILI	
d/1	TULPNA PERESA - ozki ris, sukani ris, kitica. Obroba iz ozkega risa je dvostranska. Osnovni vzorec izdelujemo istočasno z obrobama in ga na točno določenih mestih z obrobo zakvačkamo. Polnjenje je iz kitic. Rabimo enaintrideset parov klekeljnov; dvakrat po sedem za obrobo in devet za tulpno pero ter osem za kitico.	
d/2	TULPNA PERESA - ozki ris, predeljeni ris, sukani ris, kitica, slince. Čipka ima enostransko obrobo iz ozkega risa. Tulpna peresa izdelujemo istočasno z notranjo obrobo. Zunanja obroba je iz sukanih slinc in daje čipki lep zaključen videz. Polnjenje med peresi je iz kitic. Na točno določenih mestih vse dele med seboj zakvačkamo. Rabimo osemindvajset parov klekeljnov; sedem za notranjo obrobo, devet za tulpna peresa, šest za sukane slince, zunanjo obrobo in šest za polnjenje iz kitic.	

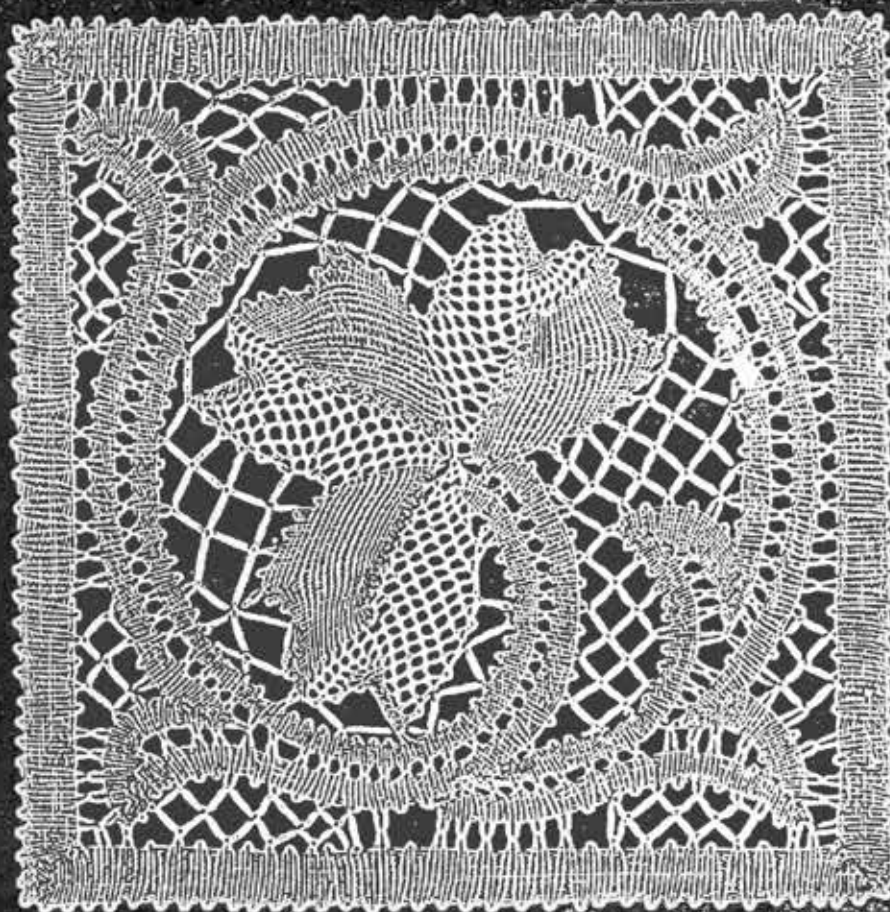
I.2.	ČIPKE S PRAVILI	
e/1	SATOVJE - satovje, kitica z ovitki. Obroba je enostranska (dvostranska) v ravni črti in prehaja v osnovni vzorec risbe s tehniko satovja. Polnjenja so iz kitic z ovitki. Rabimo sedem parov klekeljnov.	

I.2.	ČIPKE S PRAVILI
f/1	PODKOVCE - kitica z ovitki, ozki ris. Obroba je enostranska v ravni črti. Osnovni vzorec je sestavljen iz kitic in kitic z ovitki. Glavno pravilo za izdelavo te čipke je prepletanje klekeljnov na za to določenih mestih, s premetom s štirimi in šestimi pari klekeljnov. Kvačke ne rabimo. Rabimo sedemnajst parov klekeljnov; pet parov za notranjo obrobo in dvanajst parov za osnovni vzorec.
f/2	SMREKICE - kitica z ovitki, ozki ris. Čipka ima enostransko obrobo v ravni črti, ki prehaja v osnovni vzorec iz kitic z ovitki v štirivrstne stolpičke. Pri izdelavi uporabljamo premet ter štiri in šest parov klekeljnov. Rabimo štirinajst parov klekeljnov; štiri pare za obrobo in deset parov za stolpičke.
f/3	PODKOVCE - sukani ris, kitica z ovitki. Obroba je enostranska v ravni črti iz sukanega risa. Osnovni vzorec je sestavljen iz kitic in kitic z ovitki. Pare klekeljnov na določenih mestih prepletamo s premetom iz štirih in šestih parov. Kvačke ne rabimo. Rabimo šestnajst parov klekeljnov; štiri pare za obrobo in dvanajst parov za stolpiček.
f/4	PODKOVCE - sukani ris, kitica z ovitki. Čipka ima enostransko obrobo iz sukanega risa, ki s premetom iz štirih in šestih parov klekeljnov ter kitic prehaja v osnovni vzorec. Stolpički so dvovrstni. Kvačke ne rabimo. Rabimo osemnajst parov klekeljnov; štiri pare za obrobo in štirinajst parov za osnovni vzorec.

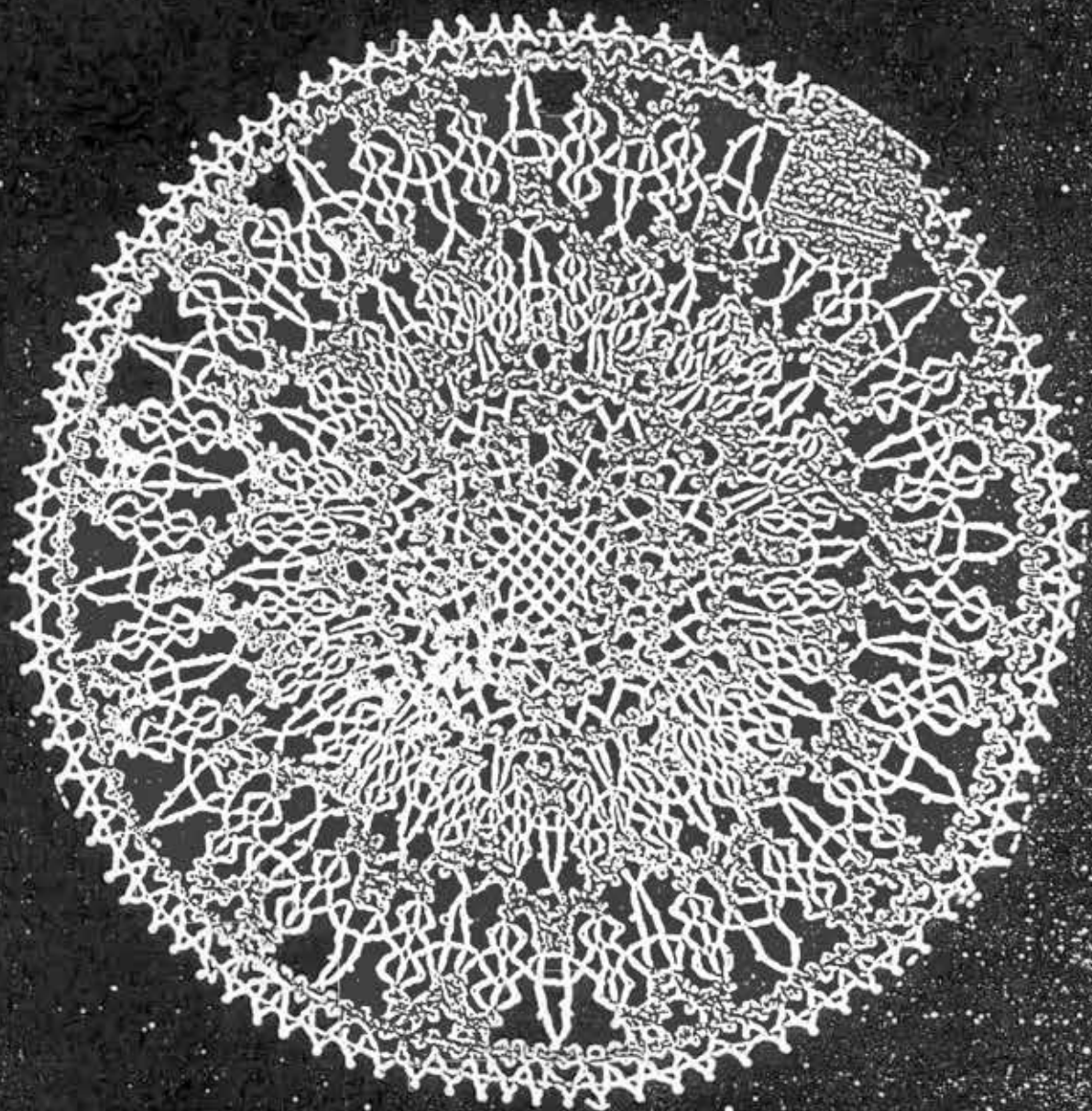

I.2.	ČIPKE S PRAVILI	
f/5	PODKOVCE - sukani ris, kitica z ovitki. Obroba je enostranska v ravni črti iz sukanega risa. Osnovni vzorec je speljan iz obrobe v stolpičke, ki so iz kitic z ovitki, s premetom iz štirih in šestih parov klekeljnov. Kvačke ne rabimo. Rabimo dvanajest parov klekeljnov; štiri pare za obrobo in osem parov za stolpičke.	
f/6	PODKOVCE - ozki in sukani ris, kitica z ovitki. Obroba je enostranska, izdelana iz ozkega in sukanega risa, ki s prepletanjem parov ter premetom štirih parov klekeljnov prehaja v osnovni vzorec stolpička. Kvačke ne rabimo. Rabimo deset parov klekeljnov; štiri za obrobo in šest parov za stolpičke.	
f/7	SMREKICE - sukani ris, kitica z ovitki. Obroba je enostranska, izdelana iz sukanega risa, ki s prepletanjem parov iz premeta štirih in šestih parov klekeljnov prehaja v osnovni vzorec stolpička. Kvačke ne rabimo. Rabimo dvanajest parov klekeljnov; štiri za obrobo in osem za stolpičke.	
f/8	STOLPIČKI - sukani ris, ozki ris, kitica z ovitki, ribice. Čipka ima enostransko obrobo iz ozkega in sukanega risa. Osnovni vzorec stolpička prehaja iz obrobe s prepletanjem parov iz premeta štirih in šestih parov klekeljnov. V sredini stolpička izdelamo ribice. Kvačke ne rabimo. Rabimo enajst parov klekeljnov; pet parov za obrobo in šest parov za stolpičke.	

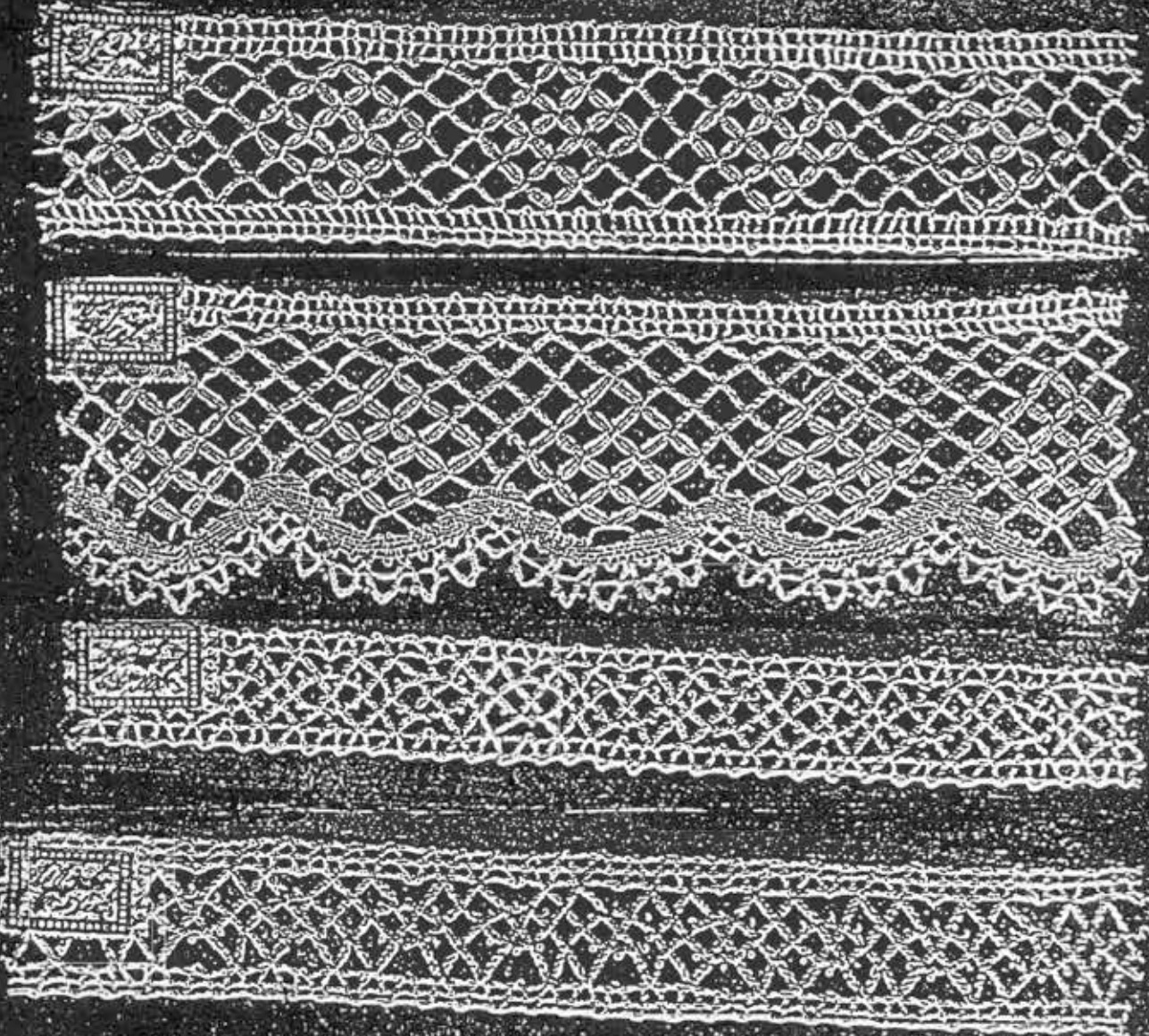
I.2.	ČIPKE S PRAVILI
B.	ZAKLJUČENE ČIPKE
a	ZAKLJUČENE ČIPKE GEOMETRIJSKIH OBLIK. Za to skupino velja, da nekateri elementi (izdelani po točno določenem pravilu - glej I.2.A., lahko nastopajo kot edina sestavina v čipki (tulpna peresa s cvetovi), drugi pa le kot ena od sestavnih elementov čipke (pajki, slince...). Slednje je mnogo bolj pogosto. Število parov klekeljnov je prilagojeno risbi. TULPNO PERO

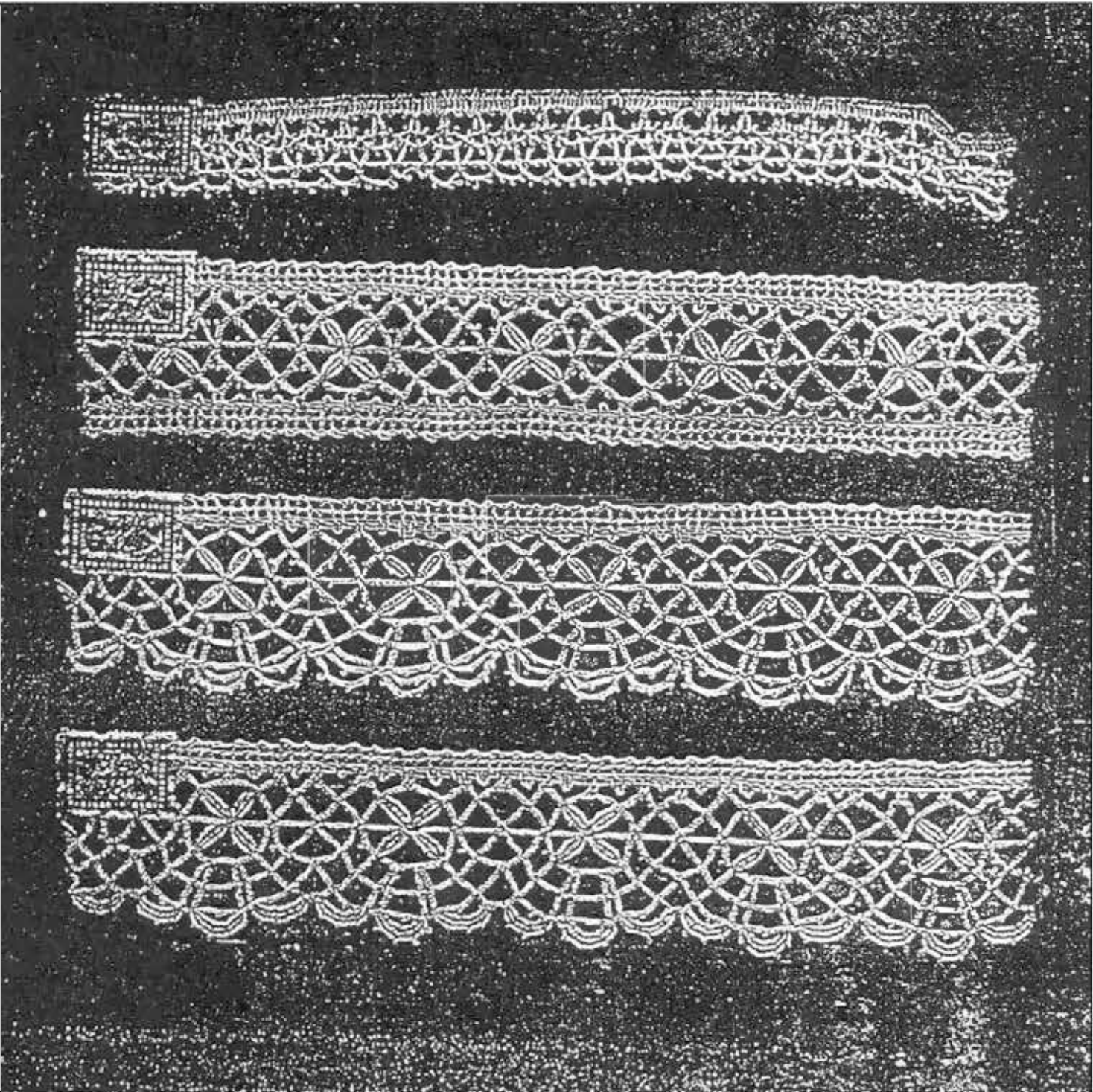

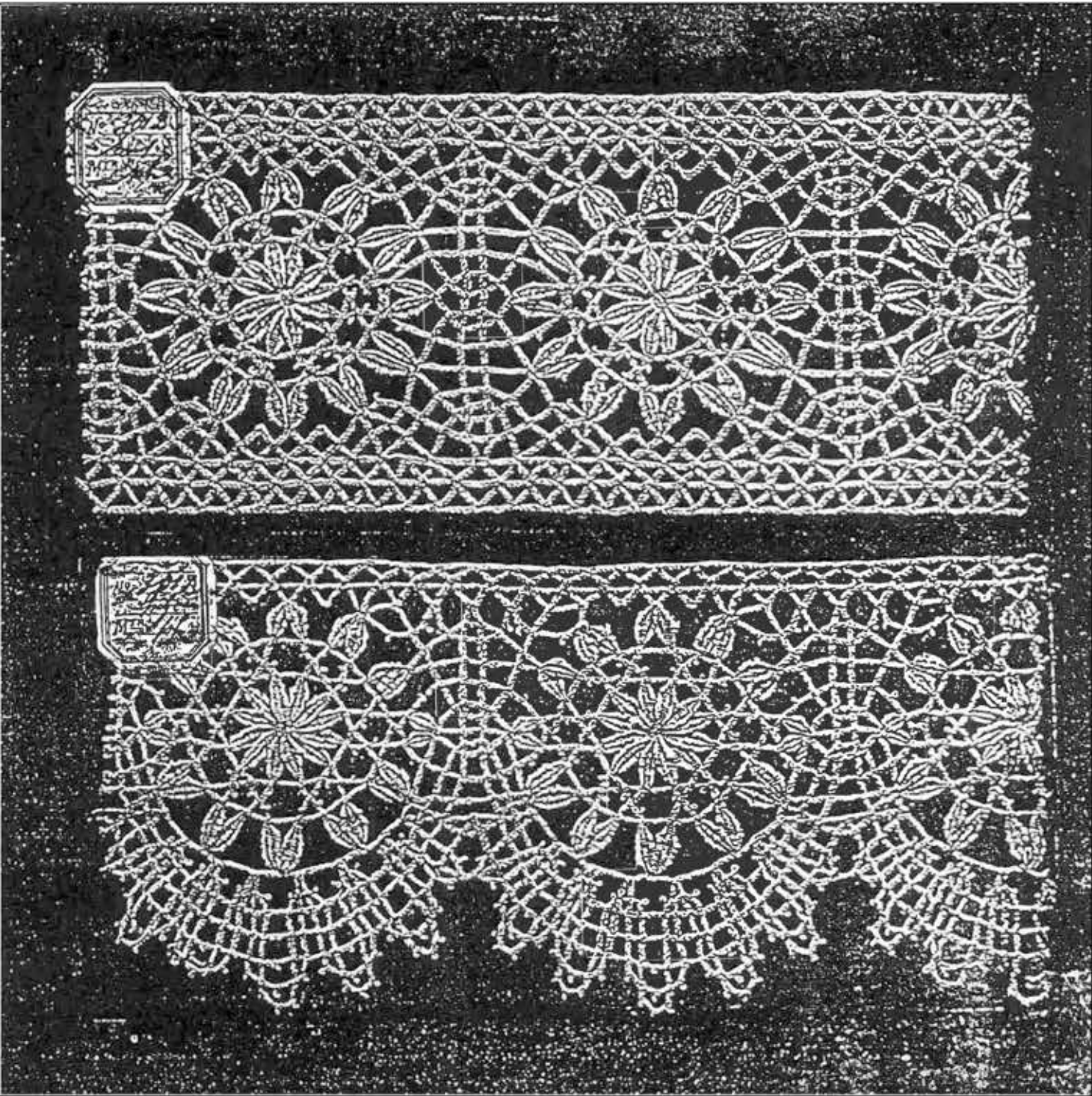
I.2.	ČIPKE S PRAVILI
B.	ZAKLJUČENE ČIPKE
a	ZAKLJUČENE ČIPKE GEOMETRIJSKIH OBLIK. MOŽGANCI (MOŽGANI) - kitica z ovitki, premet s šestimi pari klekeljnov. Pri tej tehniki klekljanja razdelimo pare v desno in levo polovico, jih med seboj posukamo in prekrizamo ter nadaljujemo s kitico in risom. Rabimo šest parov klekeljnov za ažur in za možgance. Nekatere čipke posebej izstopajo, zato so tu izpostavljene in razvrščene v posamezne skupine. Rečemo jim MOJSTROVINE. Mojstrovine so zaradi svoje miniaturne izdelave, izjemne kombinacije različnih tehnik in velikega števila vključenih tehnik klekljanja prave umetnine.

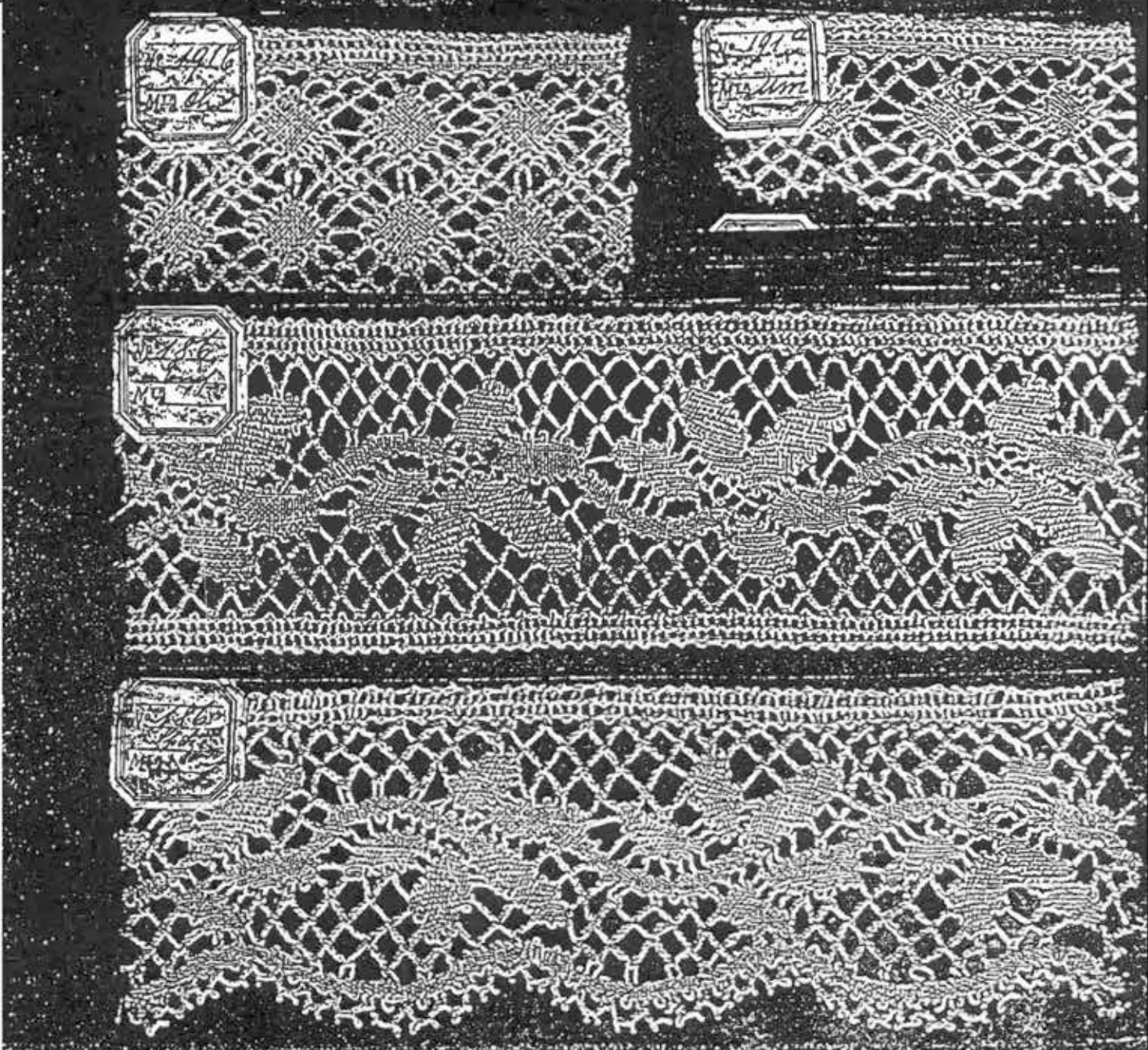

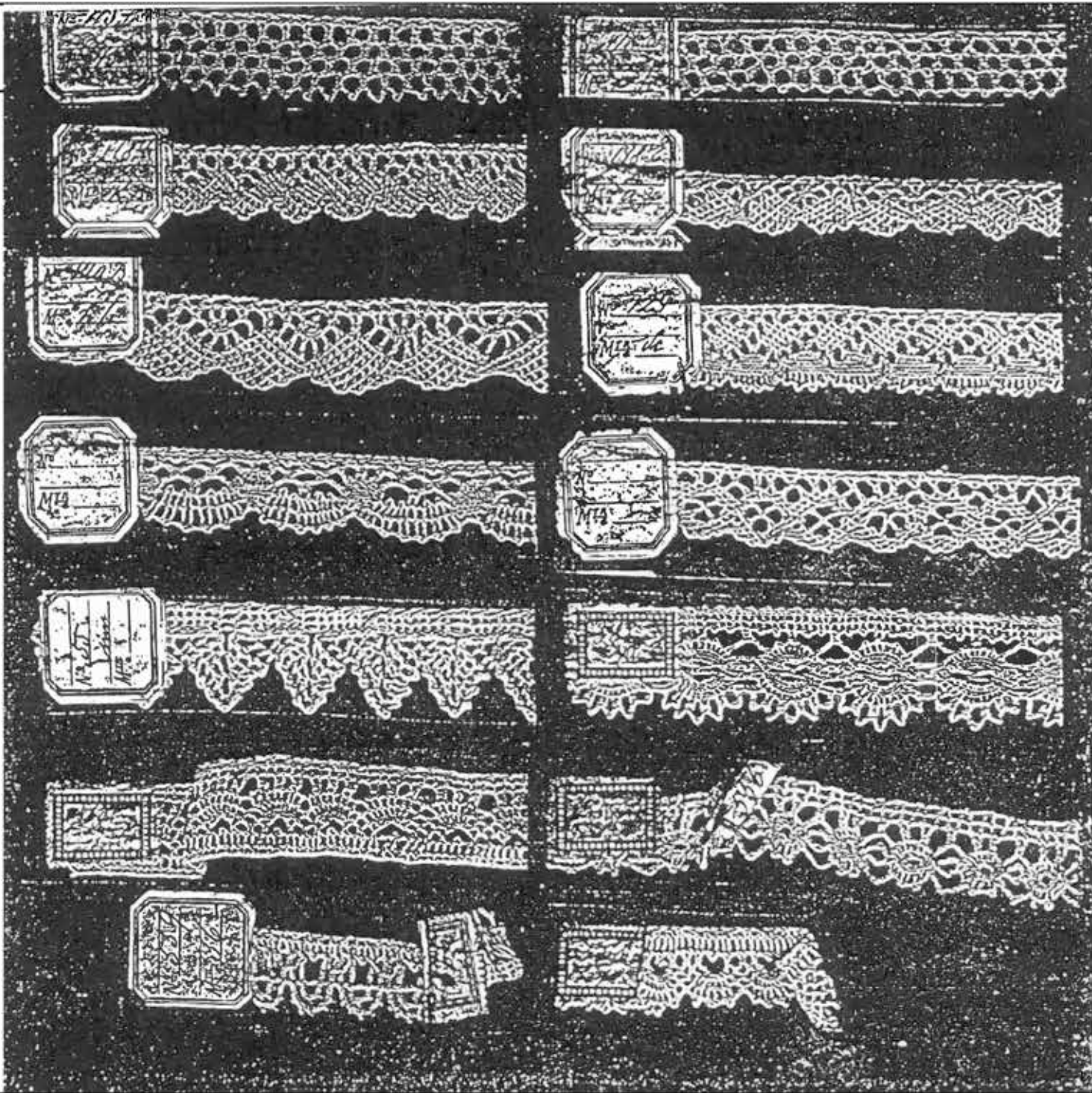
I.3.	MOJSTROVINE	
I.3.A.	BORDURE	
I.3.B.	MINIATURE	
I.3.C.	MOTIVNE ČIPKE	
		I. 3. A. METERSKE ČIPKE - BORDURE Poznamo jih več vrst. a) Bordura s kitico in ribico. b) Bordura s kitico in risom. c) Bordura s polpremetom in pajki. Pri izdelavi čipk znotraj te skupine ne uporabljamo le širokega risa. Najpogostejše tehnike so: ozki ris, sukani ris, predeljeni ris, kitice, kitice z ovitki, ribice, pajki, mizice, polpremet, žabice, slince, enojni pajki. Pri vseh vzorcih se dve ali tri tehnike klekljanja med seboj prepletajo, ali pa si sledijo v zaporedju, kar daje čipkam finejši videz. Število parov klekeljnov je odvisno od vrste vzorca in od njegove širine. Za izdelavo teh čipk so uporabljali tanjši laneni sukanec. I.3.B. ZAKLJUČENE ČIPKE a) Miniature z osnovnimi elementi klekljanja. Meterske čipke iz predhodnih skupin so pogojevale nastanek zaključenih čipk geometrijskih oblik. Najbolj pogoste tehnike klekljanja so: široki ris z manjšim številom parov, sukani ris, ozki ris, ažur, kitica, kitica z ovitki, ribice, kvadratne ribice. Obroba pri teh čipkah je iz risa. Polnitve so iz kitic, ribic, raznih mrež in dajejo čipki popoln videz. Največkrat prav polnjenje poudari obliko lika. Število parov klekeljnov je odvisno od risbe in debeline sukanca. Vse polnitve so izdelane z večjim številom parov kot obrobe. Sukanec za klekljanje teh čipk je bil finejši lan, včasih tudi svila. I.3.C. MOTIVNE ČIPKE V tej skupini se pojavljajo zaključene čipke s človeškimi, živalskimi ali rastlinskimi motivi. Obrobe so iz različnih risov, najpogostejši je široki ris z zunanjimi ali notranjimi postavki. V figurah se največkrat prepleta ozki ris in polpremet, kar daje čipki poseben reliefni videz. Zelo pomembno je kvačkanje "na žnurco" (vrvico). V polnitvah je največkrat satovje (pravo ali nepravo), pa kitica in kitica z ovitki. Vsak detajl risbe izdelujemo posebej, pri tem pa je treba paziti na dele, ki so lahko spredaj ali pa zadaj. Število parov klekeljnov je odvisno od vrste in širine risbe in od zelene gostote klekljanja. Največkrat uporabljamo laneni sukanec. Včasih mu dodamo tudi debelejšo nit, predvsem pri cvetličnih motivih.

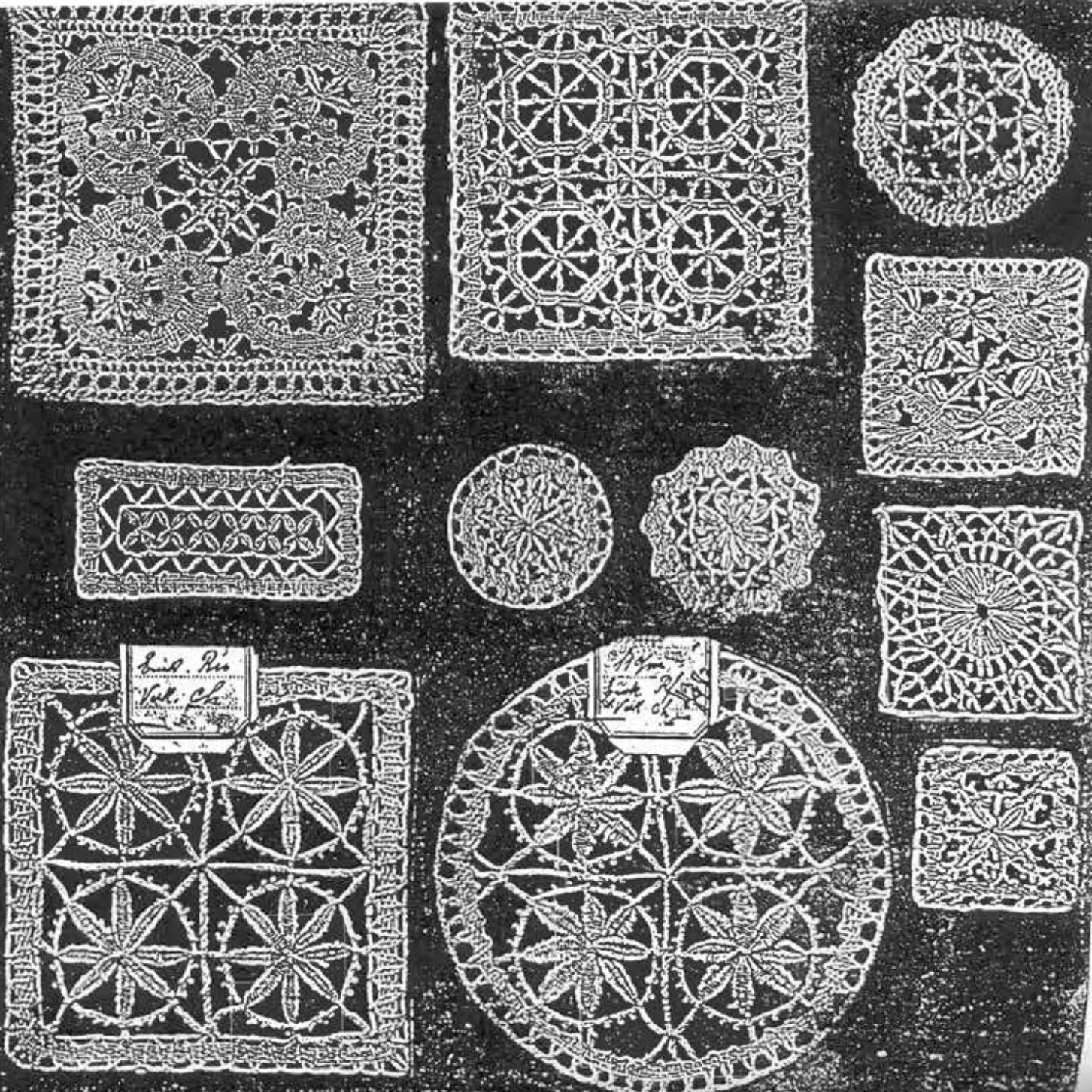
I.3.	MOJSTROVINE	
A.	BORDURE Pri izdelavi čipk znotraj te skupine ne uporabljamo širokega risa. Najpogostejše tehnike klekljanja so: ozki ris, sukani ris, predeljeni ris, kitice, kitice z ovitki, ribice, pajki, mizice, polpremet, žabice, stolpički, slince, enojni pajki. Pri vseh vzorcih se po dve ali tri tehnike klekljanja med seboj prepletajo, ali pa si sledijo v zaporedju, kar daje čipkam finejši videz. Število parov klekeljnov je odvisno od vrste vzorca in od njegove širine. Sukanec, ki so ga uporabljali za klekljanje teh čipk je še vedno lanen, vendar tanjši. Najpogostejše kombinacije tehnik, ki se v teh podskupinah pojavljajo so: a) bordure s kitico in ribico, b) bordure s kitico in risom, c) bordure s polpremetom, pajki, mizicami...	

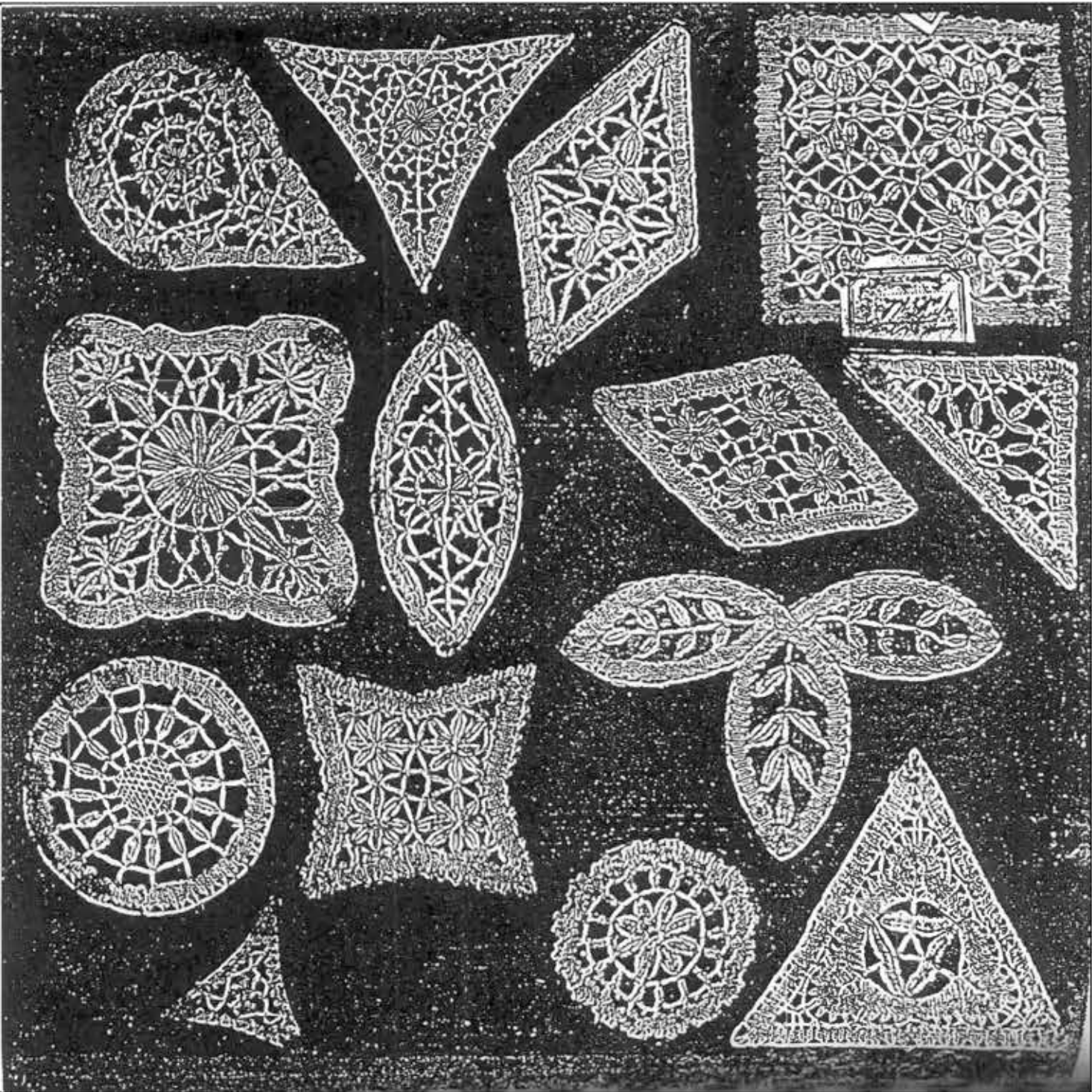
I.3.	MOJSTROVINE	
A.	BORDURE	

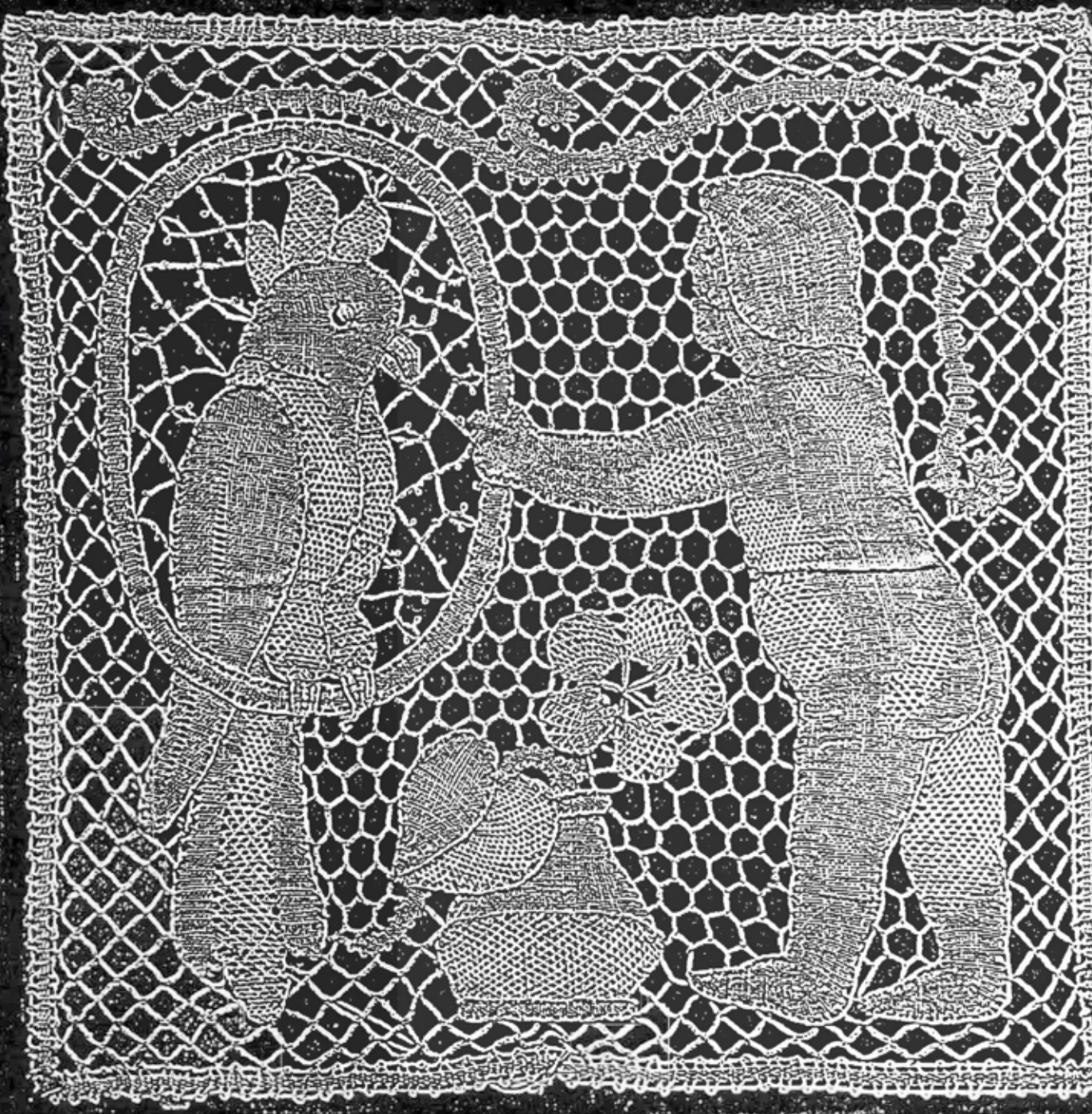
I.3.	MOJSTROVINE	
A.	BORDURE	

I.3.	MOJSTROVINE	
A.	BORDURE	

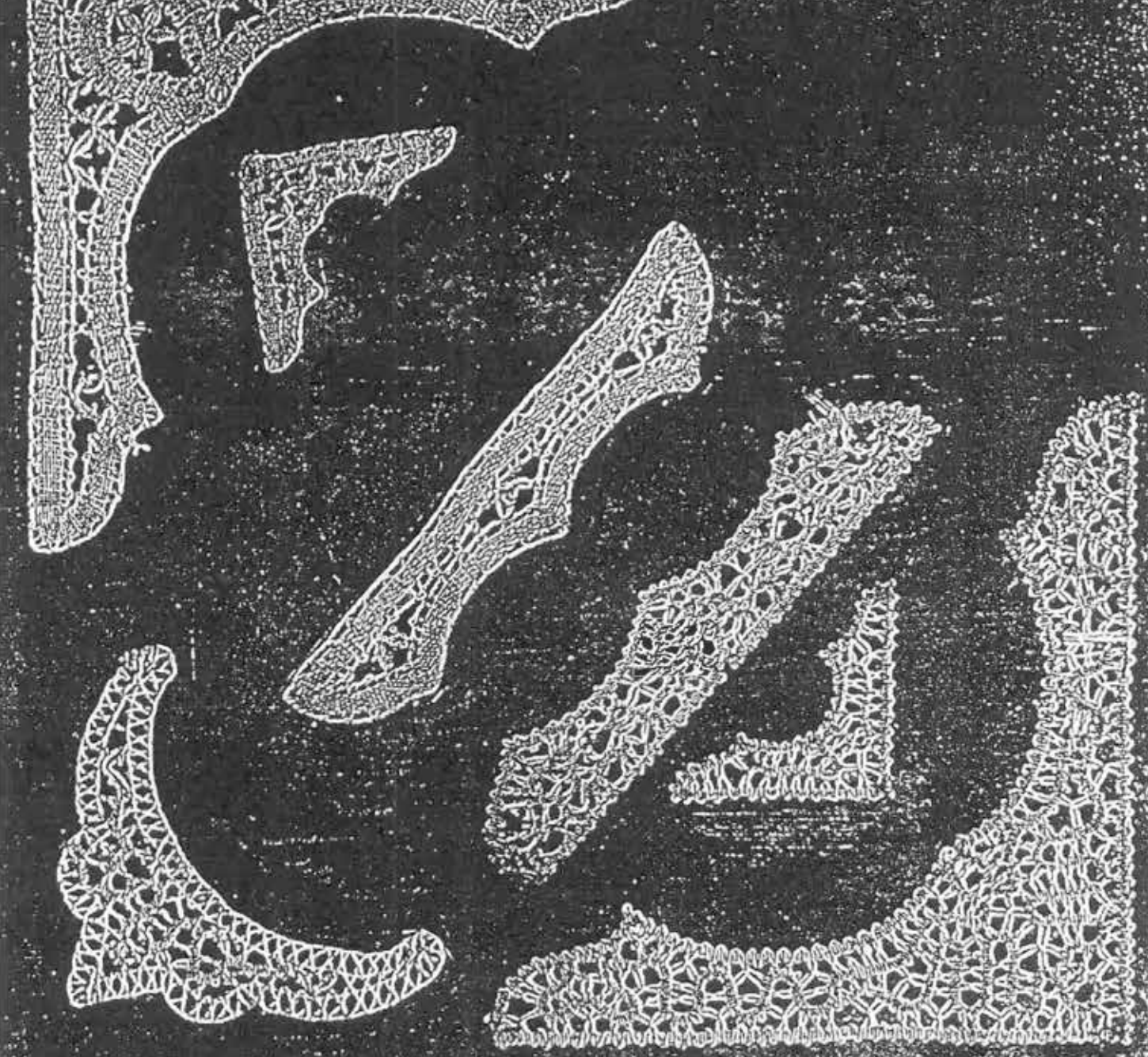
I.3.	MOJSTROVINE		
A.	BORDURE		

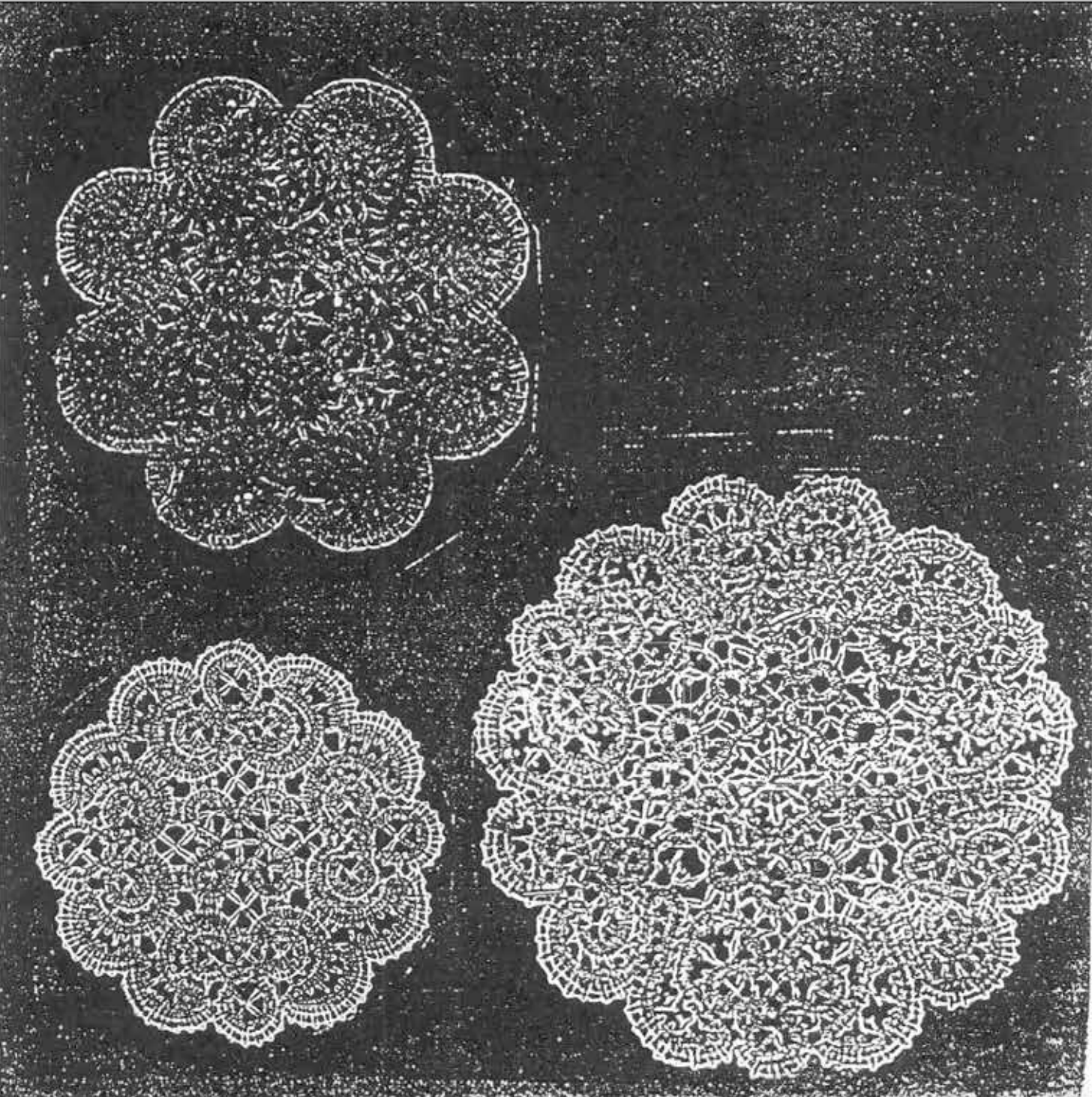
I.3.	MOJSTROVINE	
B.	MINIATURE Metrske čipke iz predhodnih skupin so pogojevale nastanek zaključenih čipk geometrijskih oblik. Najpogostejše tehnike klekljanja so: ozki ris, široki ris - z manjšim številom parov, sukani ris, ažur, kitice, kitice z ovitki, ribice, kvadratne ribice. Obroba pri čipkah je iz risa. Polnitve so iz kitic, ribic, raznih mrež in dajejo čipki lep estetski videz. Največkrat prav polnjenje poudari obliko lika. Število parov kleklejnov je odvisno od risbe in debeline sukanca. Vse polnitve so izdelane z večjim številom parov kot obrobe. Sukanec za klekljanje teh čipk je bil finejši lan, včasih tudi svila. Izjemnost te skupine čipk je v miniaturi izvedbi osnovnih elementov klekljanja, v kombinaciji številnih tehnik in v natančni izdelavi.	

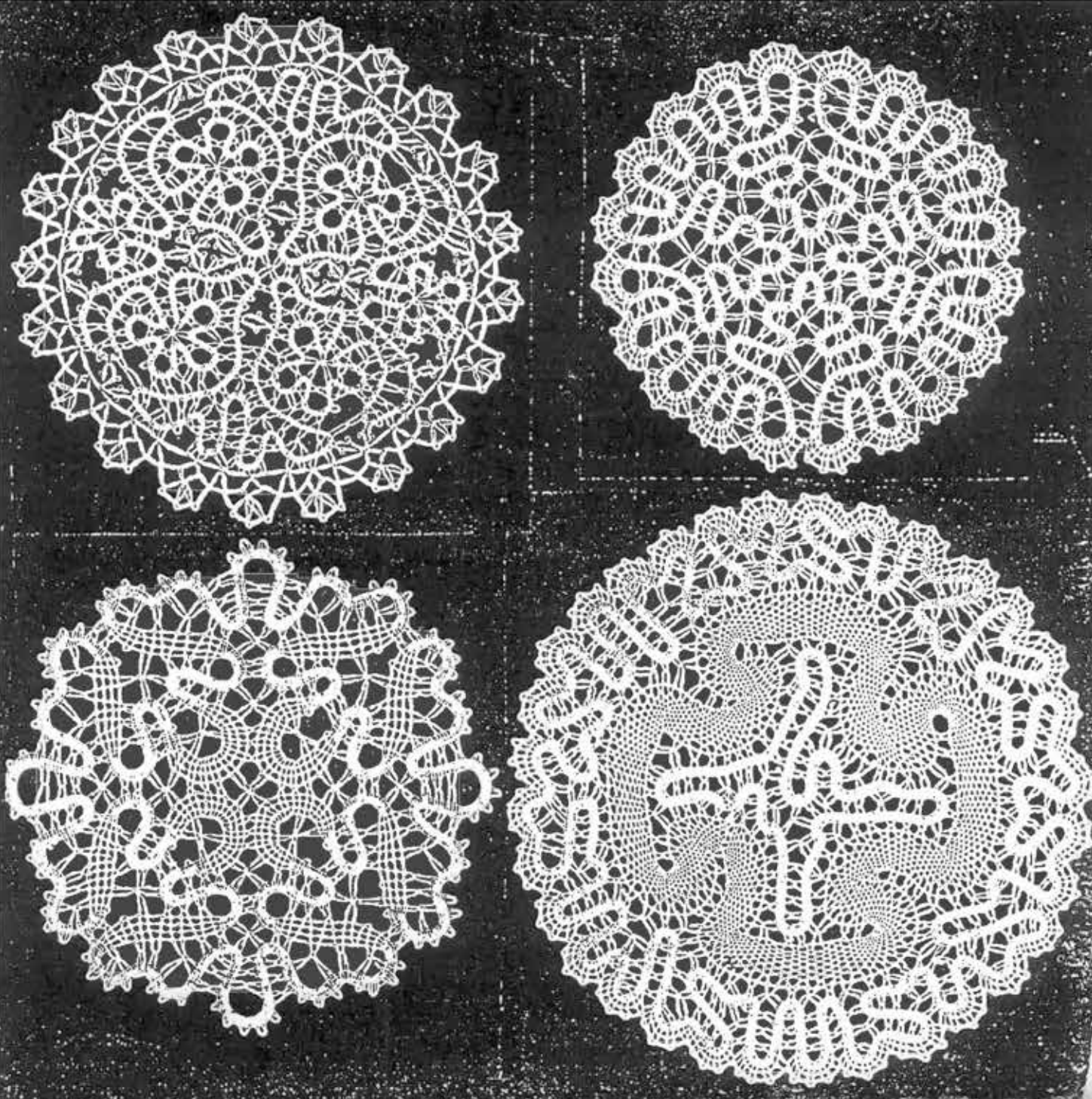
I.3.	MOJSTROVINE	
B.	MINIATURE	

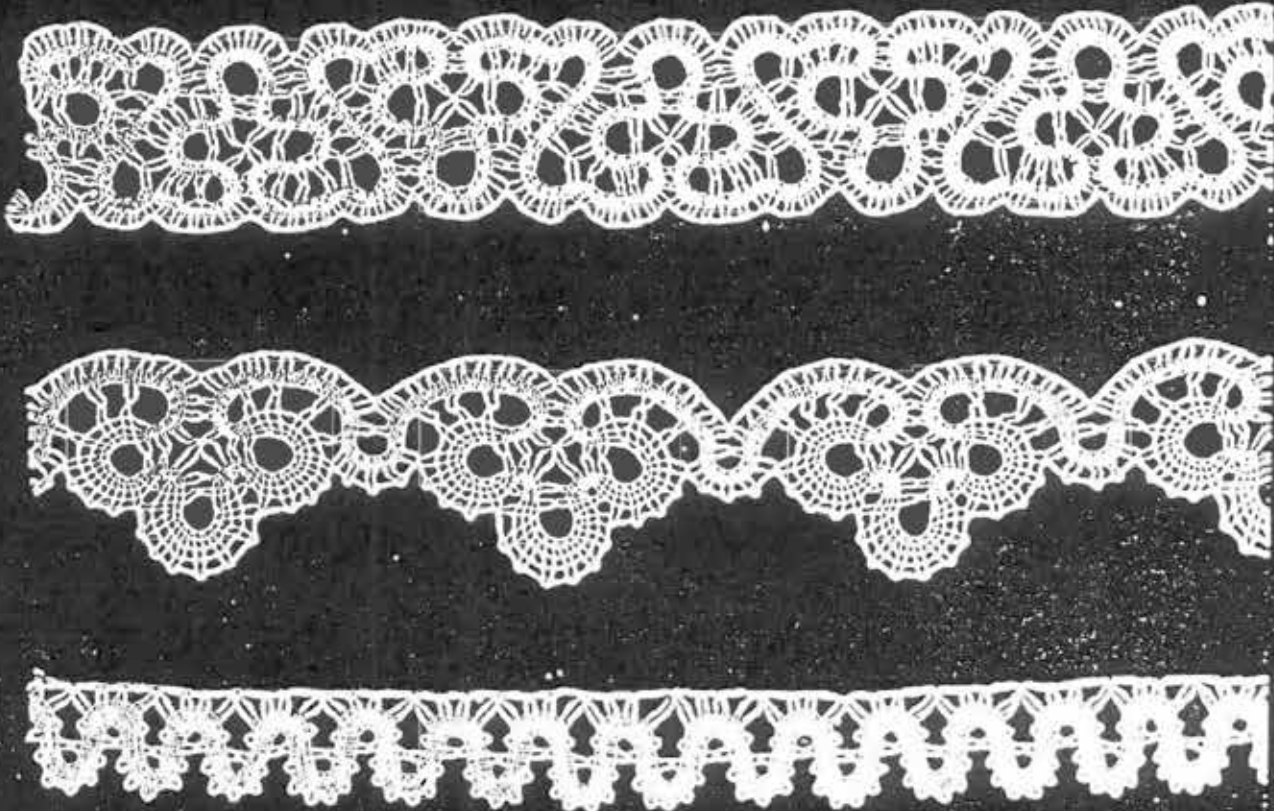
I.3.	MOJSTROVINE	
C.	MOTIVNE ČIPKE V tej skupini se pojavljajo zaključene čipke s človeškimi, živalskimi ali rastlinskimi motivi. Najpogostejša je geometrijska oblika čipk. Obrobe so iz različnih risov, najpogostejši je široki ris s zunanjimi ali notranjimi posukanimi postavki. Figure so narejene s tistimi tehnikami klekljanja, ki nam prikazujejo motiv čimbolj natančno. Največkrat se prepleta ozek ris in polpremet. Zelo pomembno je "kvačkanje na žnurco". V polnitvah so največkrat zastopani satovje (pravo ali nepravo), kitica in kitica z ovitki. Vsako podrobnost risbe izdelujemo posebej, vendar je treba posebej paziti na dele, ki so spredaj in zadaj. Število parov klekeljnov je odvisno od vrste in širine risbe in od zelene gostote tehnike klekljanja. Največkrat uporabljamo laneni sukanec. Včasih mu dodajamo tudi debelejšo nit, predvsem pri cvetličnih motivih. Poleg predhodno omenjenih tehnik klekljanja uporabljamo pri polnitvah tudi veliko število novih mrež: resice pod risom in polpremetom, obrnjena ribica. Z osebno iznajdljivostjo lahko klekljarica pri novejših vzorcih poišče tudi nove klekljarske prijeme za lepši videz čipk. Ob tem je potrebno dobro predhodno znanje starejših tehnik klekljanja in izdelave vzorcev s pravili: tulpna peresa, granatna jabolka, nageljčki, močeradi...	

I.4.	OZKI RIS	
I.4.A.	PREHODNE ČIPKE	
I.4.B.	ČIPKE Z OZKIM RISOM	I. 4. A. PREHODNE ČIPKE Čipke, v katerih prevladuje ozki ris, so v začetnem obdobju še kazale nekatere značilnosti stare tradicionalne čipke: - uveljavi se ozki ris, vendar čipka še ohranja stare oblike, - nove papirce klekljajo deloma v tehniki širokega risa, deloma pa v tehniki ozkega risa (rezultat je ris, ki ima samo na eni strani sukani rob). V novem vzorcu pa se ohranjajo nekateri posamezni oblikovani elementi stare čipke - križčevke, srčkovke..., seveda izdelani v tehniki novega ozkega risa in v bolj stilizirani obliki, zato smo jih poimenovali "prehodne čipke". I.4.B. ČIPKE Z OZKIM RISOM a) metrske čipke b) zaključene čipke Bistvo te čipke je zmanjšanje števila klekeljnov, večinoma s sedem na pet parov. Čipka z ozkim risom še ohranja v svoji kompoziciji posamezne stilizirane elemente stare čipke. Linija ozkega risa izpolnjuje prostor, dodajamo mu razne elemente kot npr. sukani ris, polpremet, rožice, razne polnitve. V tej skupini čipk zasledimo bistveno več zaključenih čipk (geometrijske oblike), kot pa metrske čipke. Te so praviloma veliko redkejše, kot pa v času klekljanja starih čipk s širokim risom.

I.4.	OZKI RIS	
A.	PREHODNE ČIPKE	 The image displays a variety of lace patterns, categorized as 'PREHODNE ČIPKE' (transitional lace). The patterns are intricate, featuring delicate floral and geometric motifs. They are arranged on a dark, textured background, which makes the white lace stand out. The patterns include corner pieces, borders, and transitional motifs that can be used to connect different lace designs. The lace is shown in a way that highlights its fine details and the way it would look when applied to fabric.

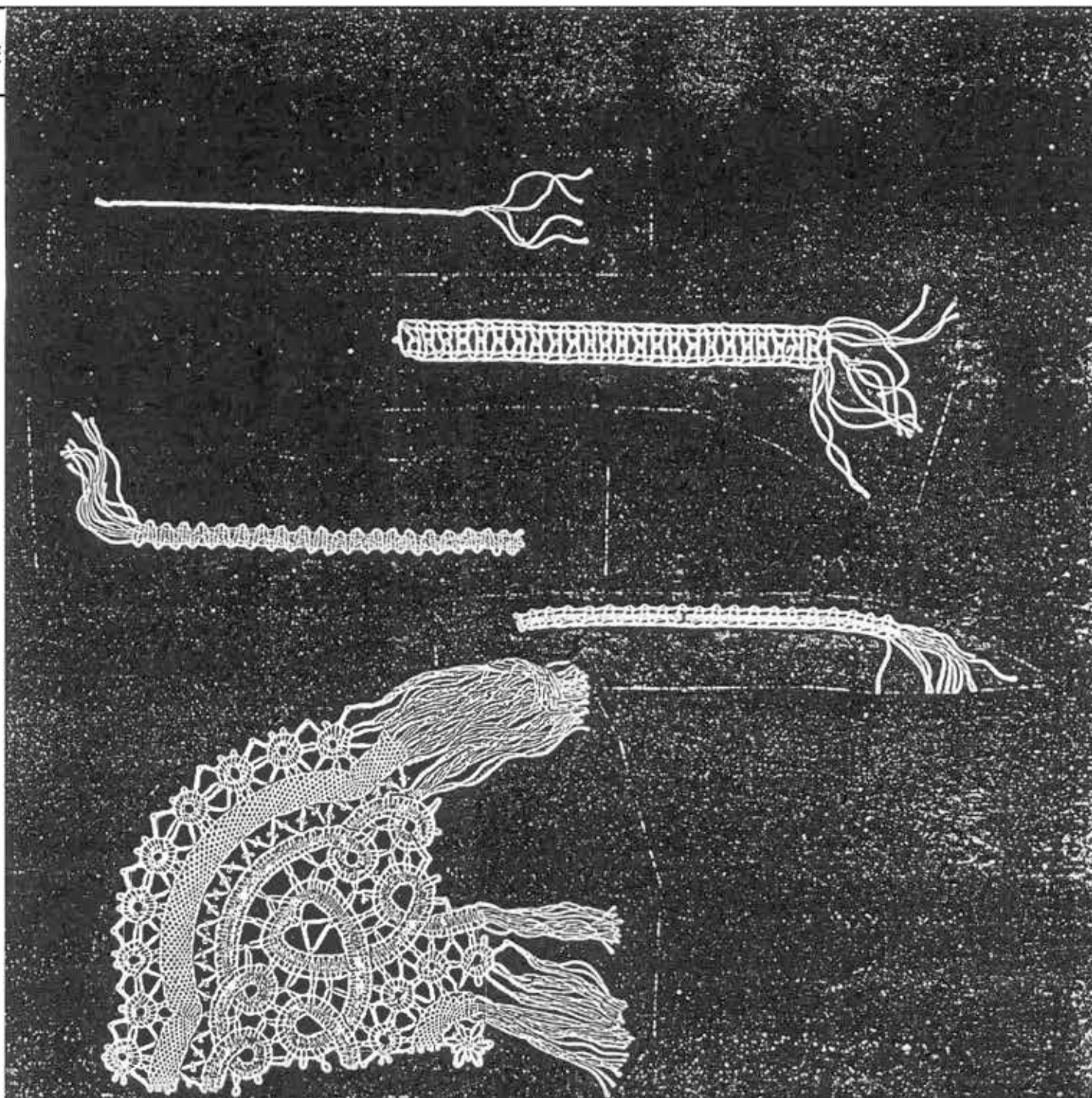
I.4.	OZKI RIS	
B.	ZAKLJUČENE ČIPKE Z OZKIM RISOM	

I.4.	OZKI RIS	
B.	ZAKLJUČENE ČIPKE Z OZKIM RISOM	

I.4.	OZKI RIS	
B.	METERSKE ČIPKE Z OZKIM RISOM Bistvo te čipke je zmanjšanje števila klekeljnov, večinoma s sedem na pet parov. Čipka z ozkim risom se ohranja v svoji kompoziciji posamezne stilizirane elemente stare čipke. Linija ozkega risa izpolnjuje prostor. V tej skupini čipk zasledimo bistveno več zaključenih čipk geometrijskih oblik kot pa meterskih čipk. Te so praviloma veliko redkejše kot pa v času klekljanja starih čipk s širokim risom.	

II.	ELEMENTI ČIPKARSKE ŠOLE	
1.	OSNOVNI ELEMENTI	II. ELEMENTI ČIPKARSKE ŠOLE II. 1. OSNOVNI ELEMENTI Oglejmo si osnovne elemente kar po vrsti: a) Kitica b) Ažur c) Ozki ris č) Široki ris d) Žabice, sukane žabice s platnom e) Mizice f) Štručke g) Slince, sukane slince h) Možganci i) Ribice j) Polpremet k) Verige l) Kolca m) Pajki n) Pence o) Stolpički p) Smrekice r) Podkovce s) Satovje š) Pečna čipka t) Tulpe u) Cvetke s polpremetom z žilico v) Ris z luknjicami (vrtiljak) z) Pike (spirala) ž) Predeljeni ris x) Sukani ris II. 2. MOJSTROVINE Ta skupina čipk je posebej izpostavljena zato, ker se tu v eni čipki pojavlja izredno veliko število različnih elementov in tehnik klekljanja. Z učenjem osnovnih elementov se ohranja model idrijske čipkarske šole. Čipkarska šola v Idriji je edina institucija, ki sistematično uči klekljanja modela idrijske čipke.
2.	MOJSTROVINE	

II.	ELEMENTI ČIPKARSKE ŠOLE
II. 1.	OSNOVNI ELEMENTI KITICA Sukanje in križanje dveh parov klekeljnov. Rabimo dva para klekeljnov. AŽUR Čipko izdelujemo s šestimi pari klekeljnov, ki se med seboj križajo in prepletajo. Rabimo šest parov klekeljnov. OZKI RIS Sukanje, križanje in prepletanje štirih parov s tekočim parom klekeljnov. Rabimo pet parov klekeljnov. ŠIROKI RIS Uporabljamo zunanje, notranje posukane postavke s sedmimi pari klekeljnov. Rabimo šest ali sedem parov klekeljnov. SLINE - kitica z ovitki, široki ris, polpremet, sline. Vzorec izdelujemo iz sredine navzven. Posebnost so sline, ki se izdelujejo z osmimi pari klekeljnov. Sline začnemo izdelovati na sredini s sukanjem, prehodom v ris, razdelitvijo parov in zaključevanjem z zrcalno sliko in prehodom v kitice. Posebnost so tudi prehodi risov enega čez drugega. Rabimo šest parov za rise, deset do dvanajst parov za polpremet, osem parov za sline in dva para za kitice.

II. ELEMENTI ČIPKARSKE ŠOLE

SUKANE SLINE (SLINCE) - kitica, sukanje, premet štirih parov.

Prepletanje ovalne vijuge; prepletanje dveh kitic, ki se združita v premet s štirimi pari klekeljnov.

Rabimo devet parov klekeljnov.

ŠTRUČKE - sukani ris, ris.

Čipka se izdeluje s tehniko sukane mreže in risa.

Rabimo osem parov klekeljnov.

MOŽGANCI (MOŽGANI) - kitica z ovitki, ažur, premet s šestimi pari klekeljnov.

Pri tej tehniki klekljanja razdelimo pare v desno in levo polovico, jih med seboj posukamo in prekrizamo ter nadaljujemo s kitico in risom.

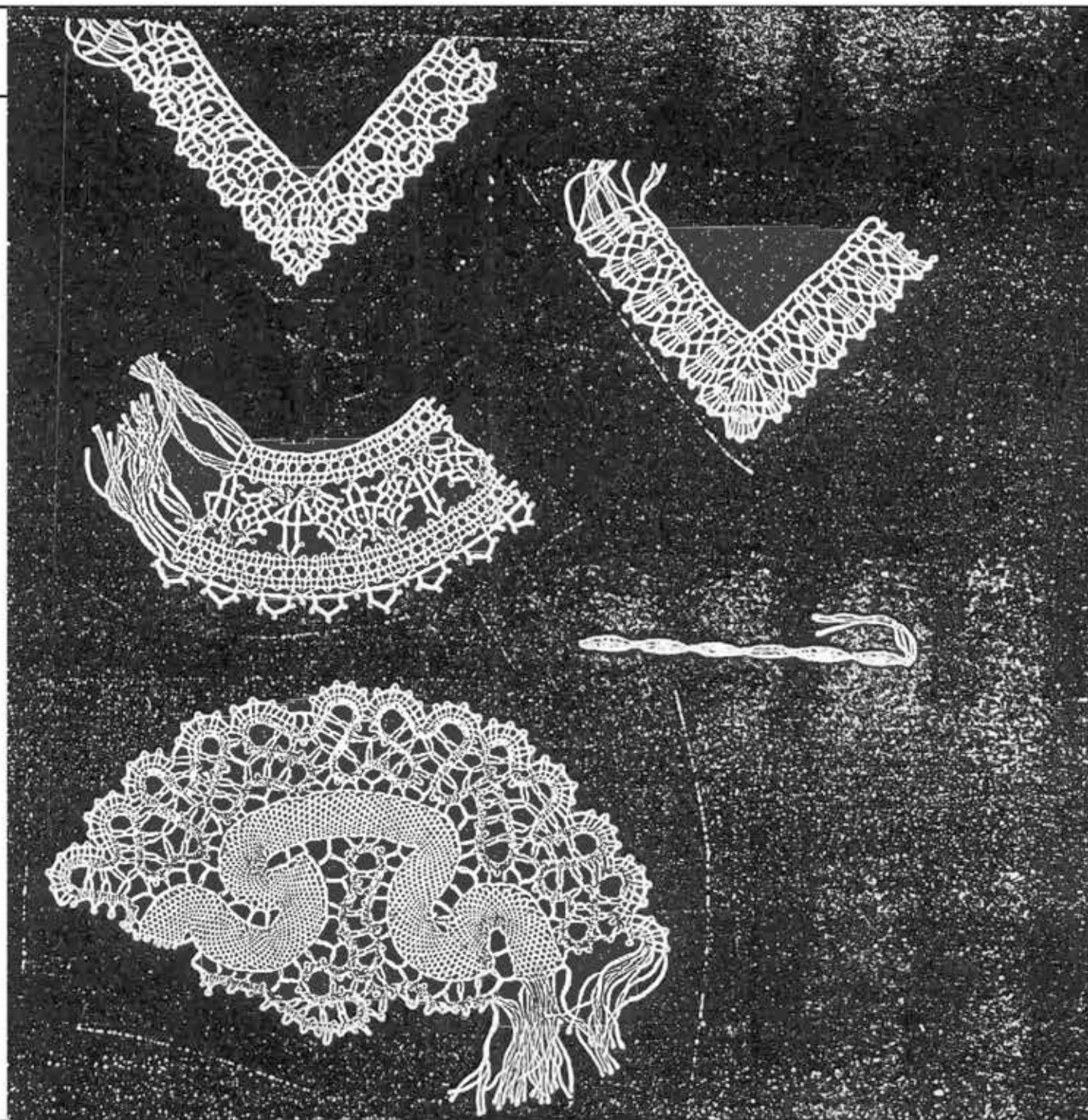
Rabimo šest parov klekeljnov za ažur in šest za možgane.

RIBICE - ribice.

Tekoča nit se prepleta okoli treh osnovnih niti, ki tvorijo ribice. Rabimo dva para klekeljnov.

POLPREMET (TABLET iz polpremeta in risa) - ris, polpremet.

Najprej izdelamo idrijski ris, nato polpremet in zopet ris. Stranske pare pri polpremetu zaklekljamo, vmes pa sukamo in križamo. Kvačka se "na žnurco". Rabimo šest parov klekeljnov za ris in deset parov za polpremet.

II. ELEMENTI ČIPKARSKE ŠOLE

VERIGE - ozki ris.

Pare razdelimo v sredino in dva para pustimo, posukamo, združimo ter ponovno vklekljamo v ris. Verigo zaključimo s prepletom desetih parov.

Rabimo deset parov kletlejn-ov.

KOLCA - kitica, ozek ris.

V tem vzorcu pare treh kitic prepeljemo skozi ris. Posebnost so vogali iz petih postavkov, katere izdelujemo zrcalno, glede na prvo polovico vogala.

Rabimo dvanajst parov kletelj-ov.

PAJKI - kitica z ovitki, ozki ris, pajki.

Vzorec ima lahko šest, osem ali deset parov kletelj-ov. Sestavljen je iz kitice, ki v sredini tvori ris v obliki pajkov. Poznamo še sukane pajke in pol-pajke.

Rabimo šest, osem ali deset parov kletelj-ov.

PENCE

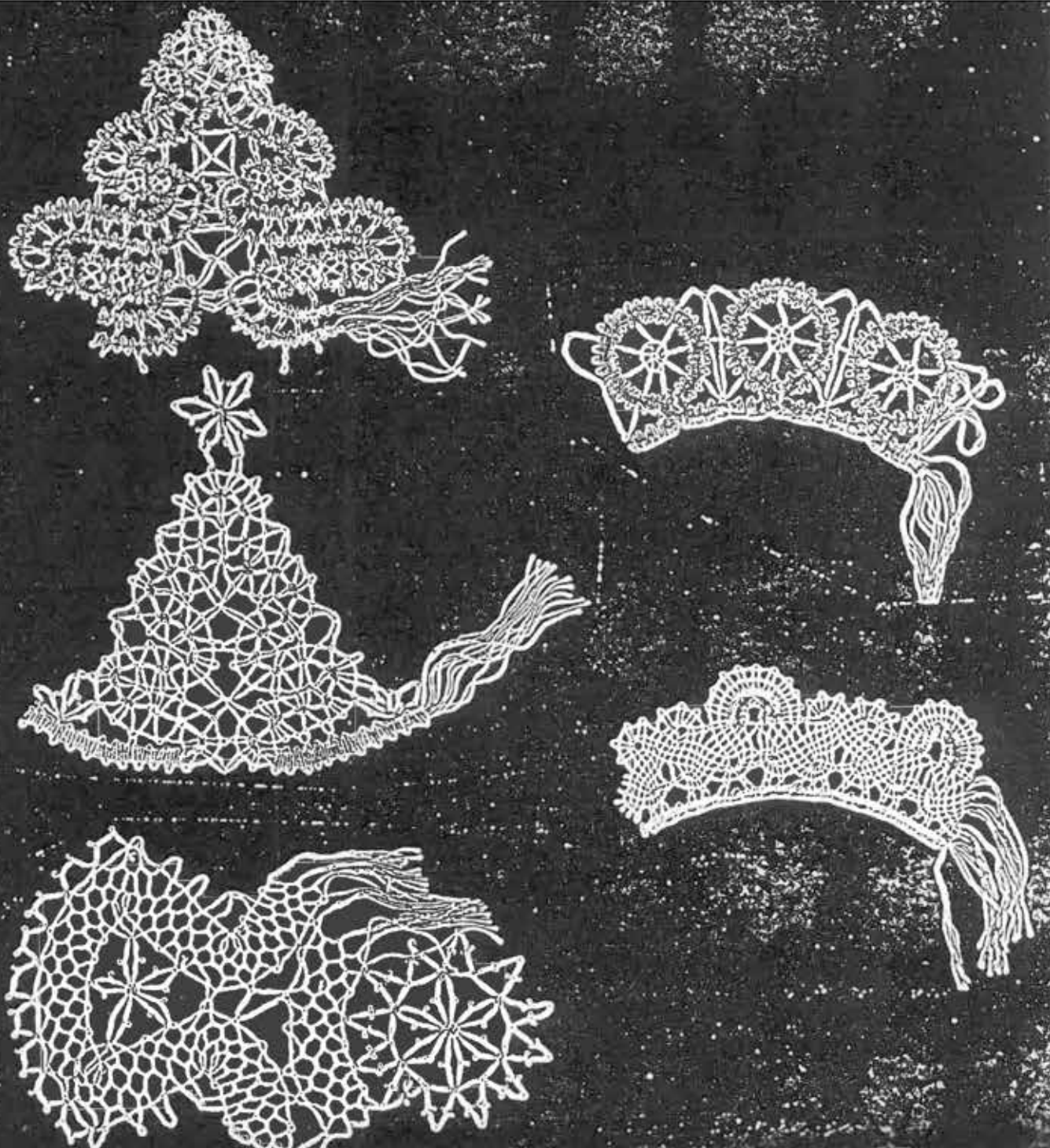
Pence so sestavljene iz prepletajočih se parov sukanega in širokega risa ter dvakrat posukanih postavkov.

Rabimo tri pare kletelj-ov za notranji krog in deset parov za pence.

SATOVJE - kitica z ovitki.

Tehnika sestoji iz sukanja dveh parov, ki ju združimo v kitico ter ponovno delimo.

Rabimo sedem parov kletelj-ov.

II. ELEMENTI ČIPKARSKE ŠOLE

PEČNA ČIPKA - till, sukanje, prehod debelejši niti.

Vzorec je sestavljen iz tilla, sukane mreže in debelejši niti, ki se prepleta med tillom in mrežo. Število parov je odvisno od vzorca.

SPIRALA - pike, polpajki, ribice.

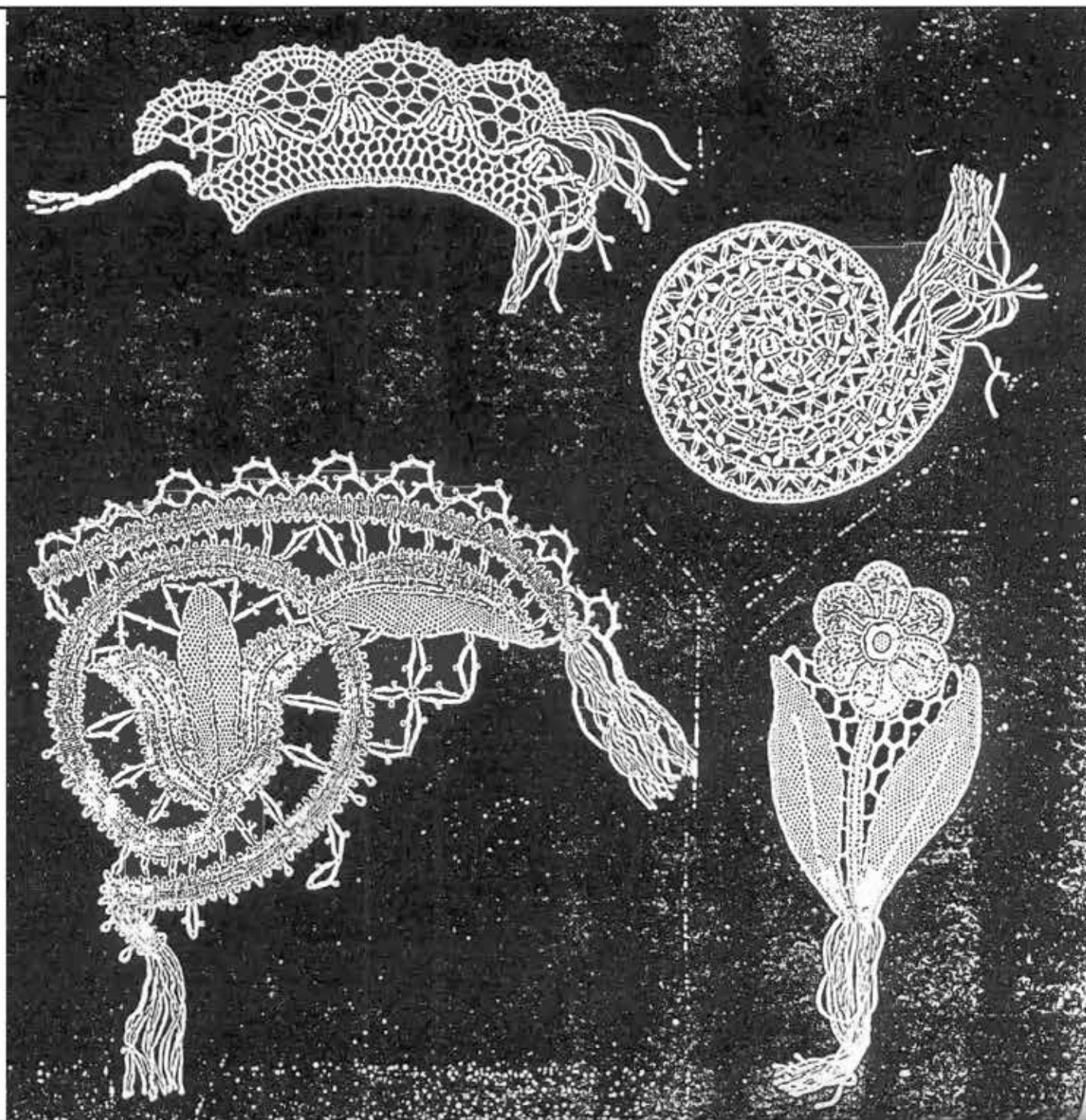
Vzorec je sestavljen iz pik, ki so posukani. Z njim nadaljujemo izdelavo v ris in polpajke. Število parov je odvisno od vzorca.

TULPE - kitica z ovitki, široki ris, polpremet.

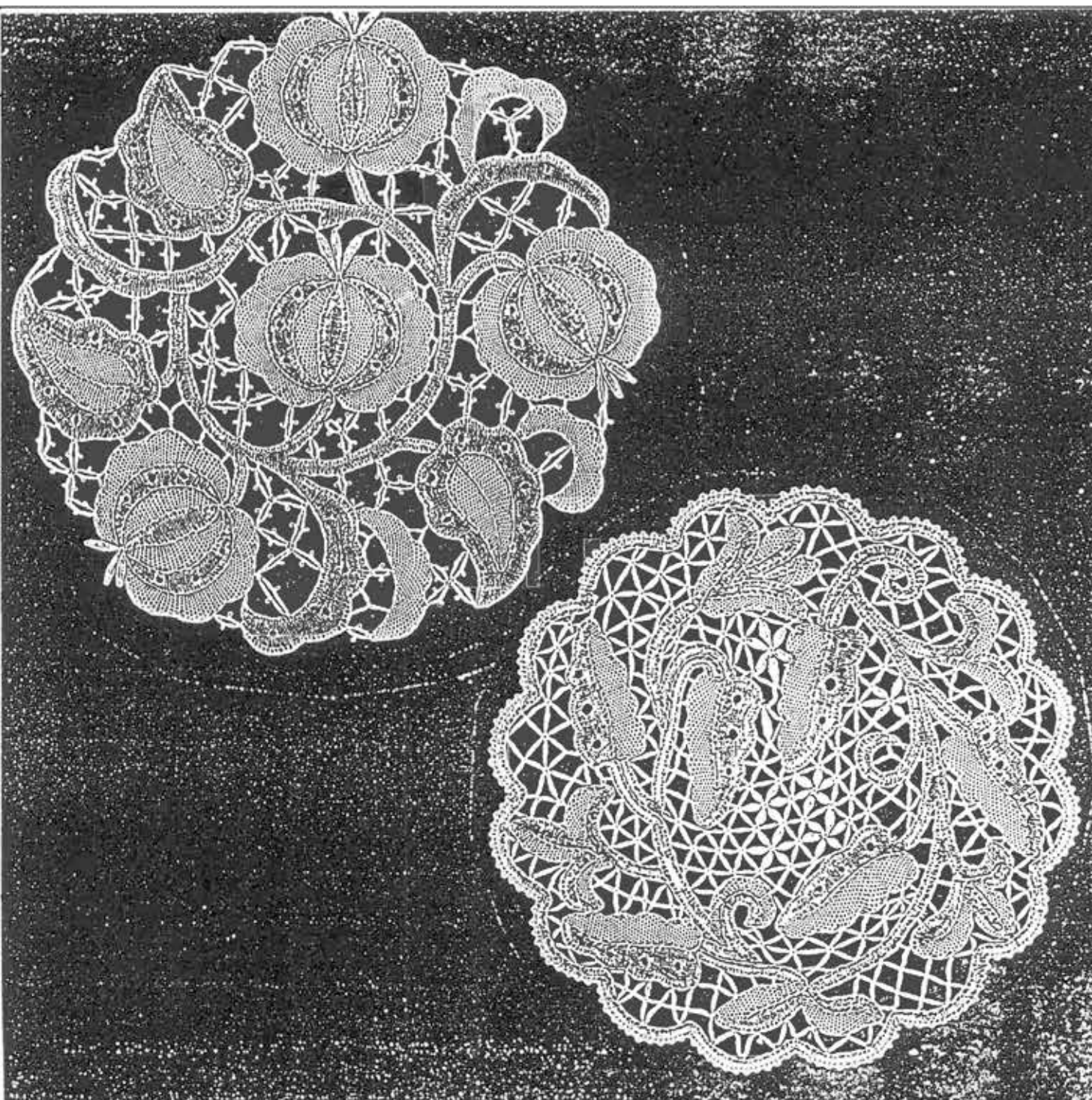
Pri tem vzorcu s tehniko širokega risa in polpremeta oblikujemo cvet tulipana z listi. Posebnost so vogali s slepimi postavki. Rabimo osem parov klekeljnov.

CVETKA IN POLPREMET Z ŽILICO

Za cvetko je značilno posnemanje postavkov v sredini cvetnega lista. Pri polpremetu z žilico pa je sredinski par zaklekljan z odlaganjem kleklja navzgor. Poznamo tudi poševno žilico, ki pa je za izdelavo precej zahtevnejša od navpične. Za obe vrsti žilic so pomembni točno določeni premeti parov. Število parov je odvisno od vzorca.

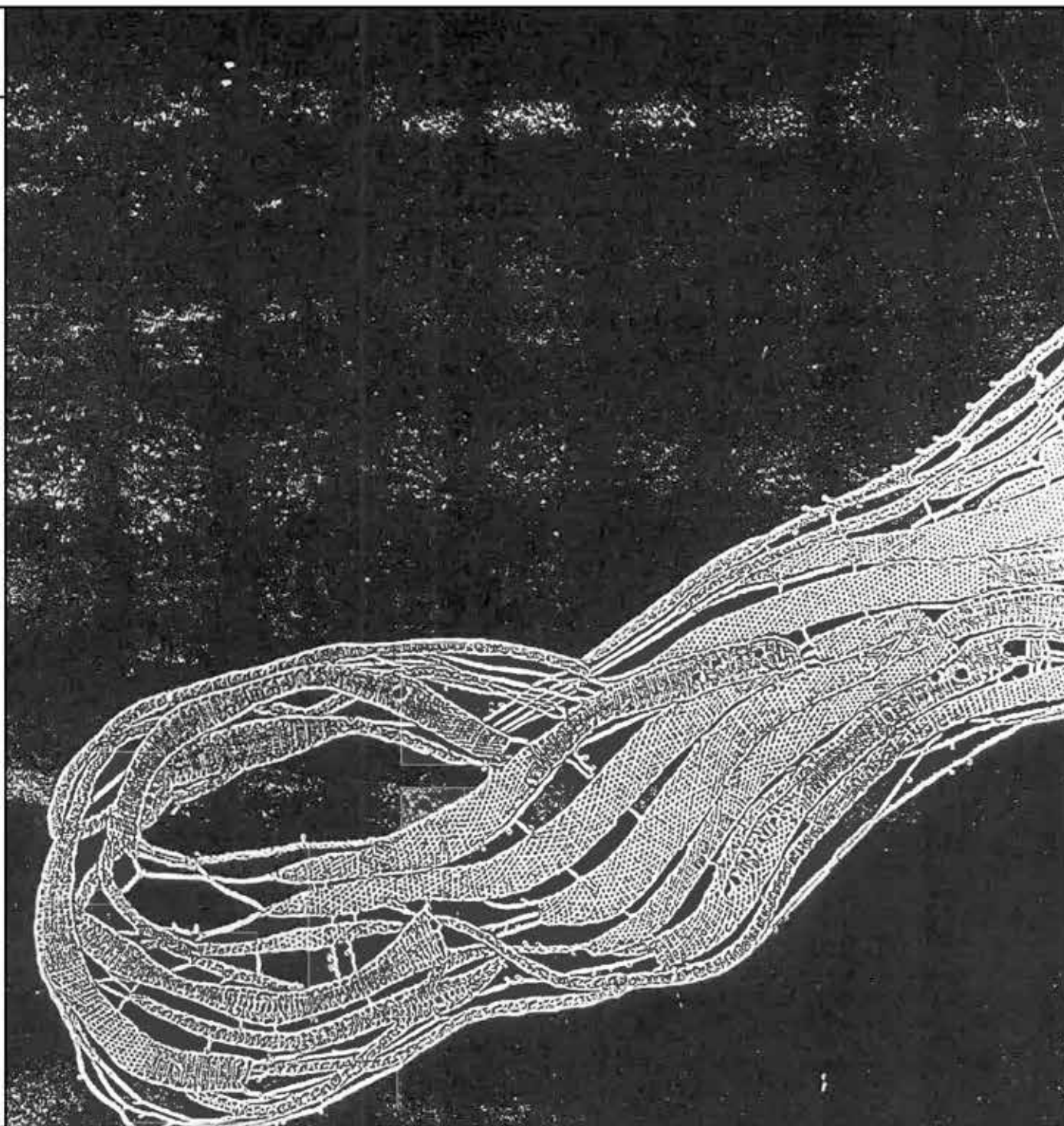

II.	ELEMENTI ČIPKARSKE ŠOLE
II. 2.	MOJSTROVINE Ta skupina čipk je posebej značilna zato, ker se v njej pojavlja izredno veliko število različnih elementov in tehnik klekljanja. Ob prej omenjenih osnovnih elementih so prisotni še novi, zahtevnejši: poševna žilica s polpremetom z obeh strani, luknjice v risu, resice v risu, resice pod risom, slepi ris, ribice pod polpremetom... Vse polnitve v raznovrstnih cvetličnih motivih ali med njimi so iz različnih mrež, v katerih uporabljamo zelo veliko klekljajnov. V nekaterih tudi preko sto parov. Motivi ali vzorci pa v tej skupini niso tipični.

ZAHTEVE IN KRITERIJI

- Čipka mora vsebovati značilni red, simetrijo, določene zakonitosti. V njej se odraža smisel za porazdelitev mas, za razmerje med polnim in praznim, za razmerje med teksturami in rastrji. Ocenjevanje vsake avtorske čipke je zato prepuščeno komisijam poznavalcev, ki med drugim presodijo tudi ustrezno stopnjo istovetnosti.
- Čipka mora vsebovati določeno število tehnik idrijske šole, ki se predpišejo v posebnem pravilniku in potem ovrednotijo s točkami glede na število in zahtevnost teh elementov. Pravilnik je sestavni del tega dokumenta.
- Idrijske čipke so narejene prvenstveno iz naravnih materialov (lan, svila, bombaž).
- Barve izdelka niso predpisane. Za idrijsko čipko velja tista, ki je v naravni barvi niti, vse ostale barvne variante pa presoja komisija v skladu z zgoraj navedenimi elementi.
- Zahteva se visoko kvalitetno izdelavo čipke. Pri tem se ocenjuje natančnost izdelave, čistost izdelka in vse ostale že omenjene sestavine.

VLADIMIRA DERLIČ
ABSOLVENTKA IT ENT

49

Katedra za oblikovanje
tekstilij in oblačil

